

SÖZ ATMA VE SARKINTILIK SUÇLARI (TCK. m. 421)

Araş. Gör. Dr. İlhan ÜZÜLMEZ*

Giriş

Bütün çağdaş ceza kanunları cinsel hürriyete yönelik tecavüzleri, başkasının fuhşunun sömürülmesini ve kamunun edep ve iffet duygusunu ihlal eden genel adaba aykırı eylemleri cezalandırmaktadır¹. Genel adaba karşı suçlar başlığı altında toplanan bu fiiller genellikle ırza tecavüz, ırza tasaddi ve adap ve iffete yönelik diğer eylemlerden oluşmaktadır. Irza tasaddi ve ırza tecavüz gibi fiiller hemen tüm ceza kanunlarınca ağır bir şekilde cezalandırılmaktadır. Buna karşın edep ve iffete yönelik tecavüzleri belirten fiiller toplumdan topluma değiştiğinden bu suçların tanziminde farklılıklar görülmektedir. Türk Ceza Kanununda da tamamen yerli ve milli nitelik gösteren alacağım diye kandırıp kızlık bozma, kadın kıyafetiyle kadınların bulunduğu mekanlara girme (TCK. m. 422, 423) gibi suçlar yer almaktadır. Aşağıda yine sadece bizim kanunumuza özgü olan söz atma ve sarkıntılık suçları incelenmiştir.

I- TCK. m. 421 Hakkında Genel Bilgiler

Söz atma ve sarkıntılık fiillerini cezalandıran 421. madde, TCK.nun "Adabı Umumiye ve Nizamı Aile Aleyhinde Cürümler"i cezalandıran

* CÜ. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü.

¹ Bu hususta ayrıntılı bilgi için bkz: ÖNDER Ayhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 4. Bası, İstanbul 1994, 442 vd.; DÖNMEZER Sulhi, *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, 4. Bası, İstanbul 1975, 21 vd.

sekizinci babının birinci faslında yer almaktadır. Söz konusu birinci fasılda söz atma ve sarkıntılık suçlarının yanı sıra çeşitli şekilleriyle ırza geçme (TCK. m. 414-416/I, 3, 417, 418), ırza tasaddi (m. 415, 416/II, 417, 418) edep ve iffete saldırı (m. 419) ve bunun özel şekilleri fuhuş maksadıyla kadın oynatma ve kadının oynaması (m. 420), kadın kıyafetiyle kadınların bulunduğu yerlere girme (m. 422), alacağım diye kandırıp kızlık bozma (m. 423), müstehcen yayınlar veya söz ya da diğer vasıtalarla (m. 426-428) işlenen genel adaba tecavüz fiilleri yaptırıma bağlanmaktadır.

TCK. 421. maddenin mehzazını 1274 (1858) Ceza Kanunname-i Hümayunun alenen hayasızca hareketleri cezalandıran 202. maddesine 1277 (1861) tarihli kanunla yapılan zeyl oluşturmaktadır². 1277 tarihli zeylin birinci cümlesi “*Zükûr ve inâsdan genç kimselere harf-endâzlık edenler bir haftadan bir aya kadar ve elleriyle sarkıntılık eyleyenler bir aydan üç aya kadar hapis olunur*” şeklinde olup³, gerek söz atma gerekse sarkıntılık fiillerini cezalandırmaktaydı. Ancak TCK.nun ilk şeklinde sadece söz atma cürmüne yer verilmiş, ırz ve namusa tasaddiyi ihtiva ettiği, ilgilendirdiği düşünülen sarkıntılık suçu alınmamıştı⁴. Uygulamada sarkıntılık fiillerinin ya hiç cezalandırılmaması ya da söz atma fiilinden daha hafif cezayı gerektiren alenen hayasızca hareketlerde bulunanları cezalandıran 419. maddeye göre hüküm kurulması üzerine maddeye 08.06.1933 tarih ve 2275 sa-

² ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN Ahmet/YENİDÜNYA A. Caner, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, Ankara 2002, 792; ÖNDER (dn. 1), 529.

³ Madde için bkz: GÖKCEN Ahmet, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Kanunları ve Bu Kanunlardaki Ceza Müeyyideleri*, İstanbul 1989, 152.

⁴ KARAOĞLAN Fahreddin, *Tadillerden Sonra Ceza Kanunumuz Üzerinde Bir İnceleme*, (Adliye Vekaleti Neşriyatından), 1936, 75, (Zikreden: ÇAĞLAYAN M. Muhtar, *En Son Değişiklikleri İle Birlikte Gerekçeli Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, Cilt (C.): III, 3. Baskı, Ankara (Tarihsiz), 534). “Sarkıntılık suçları Türk Ceza Kanununun 1933 yılındaki tadiline ait 2275 sayılı Kanunla yürürlüğe girmesine kadar, ırz ve namusa tasaddiyi mutazammın bir fiil ve hareket olarak kabul edilmekte iken 2275 sayılı kanun, kadınlara ve genç erkeklere söz atma suçuna ait bulunan 421. maddeye bir fıkra ilavesi suretiyle sarkıntılık suçunu ayrı bir müeyyide altına almış ve takibat icrasını da 425. maddesiyle şahsi davaya bağlı tutmuştur...” Yargıtay Ceza Genel Kurulu (Yarg. CGK.) 10.2.1969, 5/2 (GÖZÜBÜYÜK A. Pulat, *Türk Ceza Kanunu Açıklaması*, C.: IV, 3. Bası, İstanbul (Tarihsiz), 181).

yılı Kanunla (sk.) “sarkıntılık suçu” eklenmiştir⁵. Eklemede mehadadaki gibi sadece “el ile” sarkıntılık değil, sarkıntılığın her şekli yaptırma bağlanmış ve böylelikle mehadanın 22 Nisan 1341 tarihinde değiştirilen hali benimsenmiştir. 2275 sk. ayrıca söz atanlarla sarkıntılık edenler için farklı cezalar öngörmüştür⁶. Maddede 22.2.1953 tarih ve 6123 sayılı kanunla yapılan diğer değişiklik ile sadece bu suçlar için öngörülen cezalar artırılmıştır⁷. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin 20.3.2002 tarihli kararıyla maddede geçen “genç erkeklere” ibaresinde “genç” sözcüğü iptal edilmiş⁸ ve madde “Kadınlara ve erkeklere söz atanlar üç aydan bir seneye ve sarkıntılık edenler altı aydan iki seneye kadar hapsolunur.” halini almıştır.

II- Korunan Hukuki Yarar

Söz atma ve sarkıntılık cürümleri genel adap kapsamında iffete yöne-

⁵ 31.5.1933 tarih gün ve Esas no. 1/561, Karar no. 32 sayılı Adliye Encümeni Mazbatası (2275 sayılı kanunun gerekçesi), bkz: ÇAĞLAYAN (dn. 3), 533.

⁶ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 792; DÖNMEZER (dn. 1), 130.

⁷ 6123 sayılı Kanunun gerekçesi şu şekildedir: “Bu maddeye ait mevcut teklifler mer’iyyette bulunan maddenin ceza unsurlarını aynen almakta, yalnız cezalarını teşdit etmemektedir. Mer’iyyetteki kanun hükümlerine göre söz atanların cezası 15 günden üç aya kadardır. Sarkıntılık edelerin cezası da bir aydan altı aya kadar hapistir. ...ın teklifinde bu cezalar söz atanlar için üç aydan bir seneye kadar ve sarkıntılık edenler için de altı aydan iki seneye kadar hapis olarak kabul edilmiştir”. Bkz: ÇAĞLAYAN (dn. 3), 533-534. TCK. 421. maddenin değişikliklerden önceki hali için bkz: İÇEL Kayıhan/YENİSEY Feridun, *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Kanunları*, 4. Bası, İstanbul 1994, 725.

⁸ İptal kararı Kınık Sulh Ceza Mahkemesinin TCK. 421. maddede geçen “genç erkeklere” ibaresindeki “genç” sözcüğünün Anayasaya aykırı olduğu yönündeki başvurusu üzerine verilmiştir. Söz konusu başvuruda söz ve sarkıntılık suçlarının erkeklere karşı işlendiğinde, suçun oluşması için mağdurun “genç” olması gerektiği, kadınlara karşı işlendiğinde ise bu şartın aranmadığı ve bu durumun Anayasanın 2., 10. ve 12. maddelerine aykırı olduğu iddiasına dayanılmıştır. İptal istemini esastan inceleyen Anayasa Mahkemesi konunun Anayasanın 12. maddesi ile ilgili bulunmadığını, buna karşın Anayasanın 2. ve 10. maddelerini ilgilendirdiği sonucuna varmıştır. Buna göre, maddede yer alan “genç” sözcüğü Anayasanın eşitlik ilkesini düzenleyen 10. maddesine ve hukuk devleti ilkesini düzenleyen 2. maddesine aykırıdır. Karar için bkz: *Resmî Gazete (RG.)*, 01.06.2002/24772, 15 vd.

lik taarruzlar olarak değerlendirilmiştir. Ceza hukuku tarafından korunan toplumsal değerlerden biri olarak genel adap, sosyal örf, adet ve ahlak tarafından cinsel hayat ilişkilerine konulan sınırlara riayeti ifade eder⁹. Kanun koyucu edep ve iffete yönelik ihlalleri cezalandırmakla genel ahlakı ve adabı, özellikle insanlardaki edep ve iffet duygusunu korumaktadır¹⁰.

Bu çerçevede, söz atma ve sarkıntılık fiillerini cezalandıran TCK. 421. maddeyle genel ahlak ve adap, kişilerin edep ve iffet duygusu korunmaktadır¹¹. Böylece aynı zamanda kişisel hürriyet de korunmuş olmaktadır. Gerçekten, kişilerin istemedikleri ahlâk ve adap dışı hareketlere muhatap olmamak hak ve hürriyetleri vardır¹². Zira bu tür hareketler kişilerin ar ve haya duygusu incitmekte, cinsi ilişkiler yönünden onurunu ihlal etmektedir¹³. Bu açıdan söz atma ve sarkıntılığın cezalandırılan TCK. m. 421 hükmü ile birey, kısaca “birey veya bireylerin edep ve iffetlerine yönelik rahatsız edici nitelikte hareketler”¹⁴ olarak tanımlanabilecek cinsel tacizlere karşı korunmaktadır¹⁵.

III- Söz Atma Suçu

A- Genel Olarak

TCK. 421. maddeye göre, “Kadınlara ve erkeklere söz atanlar üç aydan bir seneye ... kadar hapsolünür”. Kamu edep ve iffetine saldırının

⁹ TOROSLU Nevzat, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçların Hukuki Konusu*, Ankara 1970, 351.

¹⁰ DÖNMEZER (dn. 1), 127.

¹¹ “1- Türk Ceza Kanununun 421. maddesinde suç sayılan sarkıntılık, belirli bir kimseye karşı işlenen ve o kişinin edep ve iffetine dokunan mücerret arahlık ve edepsizce davranışlardır. ...” Yarg. CGK. 16.9.1963, 5/47-47 (GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 182).

¹² DÖNMEZER (dn. 1), 128, 163.

¹³ TOROSLU (dn. 9), 321; SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 3. Bası, Ankara 1999, 328.

¹⁴ ARTUK Mehmet Emin, “*Cinsel Taciz ve Ceza Hukuku*”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi (AÜSBFD.) Prof. Dr. Yılmaz GÜNAL’A ARMAĞAN, C.: 49, 1994/3-4, 34.

¹⁵ Aynı yönde bkz: DÖNMEZER (dn. 1), 163-163.

özel bir şekli olarak söz atma, hayasızca hareketler (m. 419) ile sarkıntılık arasında yer alır ve şehvet duygusu ile belirli bir kimseye sarkıntılık aşamasına varmayan, ani ve münferit sözlü saldırıları ifade eder¹⁶.

B- Faili ve Mağduru

1- Faili

TCK. 421. maddeye göre bu suçun faili kadınlara ve erkeklere “söz atanlar”dır. Suçun failini gösteren “söz atanlar” ibaresinden failin sadece erkek olabileceği manasını çıkarmak, 421. maddenin mutlaklığı karşısında mümkün değildir¹⁷. Bu nedenle suçun failinin sadece erkekler olabileceği yönündeki görüşe katılmamaktayız¹⁸. Kanımızca, kadınlara ve erkeklere söz atan herkes, yani erkek veya kadın bu suçun faili olabilir¹⁹.

2- Mağduru

Suçun mağduru kadınlar veya erkeklerdir. Mehaz 1274 (1858) Ceza Kanunname-i Hümayunun 202. maddesinin zeylinde geçen “Zükûr ve inâsdan genç kimselere” ibaresi 421. maddeye “kadınlara ve genç erkeklere” şeklinde alınmıştı²⁰. Başka bir anlatımla kaynak Kanunda söz atma suçunun gerçekleşebilmesi için hem kadının hem de erkeğin genç olması aranmıştı. Buna karşın TCK. kadınların yaşa bakılmaksızın erkeklerin ise genç olmak kaydıyla söz atma suçunun mağduru olabileceğini amirdi²¹. Anayasa Mahkemesinin “genç” sözcüğünü iptal

¹⁶ GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 178; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 792; BAKICI Sedat, *Açıklamalı İçtihatlı Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, Ankara 1994, 231; ÖNDER (dn. 1), 529.

¹⁷ GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 178; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 793.

¹⁸ DÖNMEZER (dn. 1), 163; ÖNDER (dn. 1), 529. “Suçun faili daima erkek olabilir. Genç erkeklere söz atıldığı hallerde de fail erkek olmak gerekir” (DÖNMEZER (dn. 1), 163).

¹⁹ SOYASLAN (dn. 13), 329; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 793; GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 178.

²⁰ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 793; GÖKCEN (dn. 3), 152.

²¹ Kanunumuz yaşlı erkeklere söz atılmasını suç saymamış; ancak genç erkeği

eden 20.3.2002 tarihli kararıyla kadın ve genç erkek ayrımı kalkmıştır. Artık erkekler de yaşa bakılmaksızın söz atma suçunun mağduru olabileceklerdir.

Belirtelim ki, Kanunumuzun kadınların yanı sıra sadece genç erkeklerin söz atma suçunun mağduru olabileceklerine ilişkin bu düzenlemesi, doktrinde bir kadının yaşlı bir erkeğe karşı da bu fiilleri işleyebileceği, bu nedenle eşitlik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle eleştirilmekte ve “genç” sözcüğünün metinden çıkarılması teklif edilmekteydi²².

C- Suçun Unsurları

1- Maddi Unsuru

Suçun maddi unsuru söz atmaktır. Söz atmak, “birisini uzaktan uzağa ve ona dokunacak şekilde rahatsız etmek”tir²³. Belirli bir kişiye karşı uzaktan ve ona dokunacak şekilde edep ve nezahet duygularını rencide eden şehvet içerikli sözlü saldırılarda bulunmak 421. madde anlamında söz atmadır²⁴.

---

de tanımlamamıştı. Yargıtay ise bir kararında 36 yaşındaki, başka bir kararında 26 yaşındaki erkeği genç saymamıştır. “TCK.nun 421. maddesinde genç erkeklerden bahsedildiğinden 1945 doğumlu olan mağdura karşı yapılan hareket (suç tarihi 16.05.1981’dir) sarkıntılık suçunu oluşturmaz.” Yarg. 5. CD. 15.2.1983, 154/468 (BAKICI (dn. 16), 262). “421. maddede sözü edilen ve sarkıntılık edilen erkeğin genç olması yazılı bulunmasına göre, 1937 doğumlu olan mağdura yapılan davranışta sarkıntılık söz konusu olmaz.” Yarg. 4. CD. 27.12.1973, 13009/10714 (ÖNDER (dn. 1), 530). “Sanığın mağdur Kemal’e “500 lira vereyim seninle cinsel ilişkide bulunalım” demekten ibaret eyleminin söz atma niteliğinde bulunduğu gözetilmeden sarkıntılık kabulüyle yazılı şekilde hüküm kurulması ...” Yarg. 5. Ceza Dairesi (CD.) 30.12.1987, 5749/8122 (BAKICI (dn. 16), 257).

²² ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 793; ARTUK (dn. 14), 36; GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 178.

²³ Meydan Larousse, C.: XI, İstanbul (Tarihsiz), 510.

²⁴ GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179. “TCK’nın 421. maddesinin ilk fıkrasında tanımlanan söz atma, hedef alınan kişinin edep ve nezahet hislerini rencide edecek sözler ve davranışlarda bulunmakla oluşur.

Olayımızda; sanığın yoldan geçmekte olan müşterinin kızı mağdureye hita-

Söz atmada karşı cinse yönelik cinsel dürtü ve arzular ifade edilmektedir²⁵. Sözün şehvet duygusu ile söylenmesi yeterli olup²⁶, özel bir anlam taşıması ya da anlamlı olup olmaması önemli değildir²⁷. Ayrıca failin sözleri normal konuşma tarzında olabileceği gibi şarkı, türkü ve benzeri şekillerde de gerçekleşebilir²⁸.

Söz atma suçunun sözden başka vasıtalarla işlenmesi mümkün değildir²⁹; başka bir anlatımla suç ancak sözle, sözcüklerle işlenebilir³⁰. Sözlü saldırının yanı sıra herhangi maddi hareket de gerçekleşmiş ise fiil sarkıntılık halini alır³¹.

Söz atmada mağdurun iffetine yönelik sözlerin söylenmesi gerektiğinden bu niteliği taşımayan söz atmaları itidal ve denge dışı hareketler (m. 547) kapsamında değerlendirmek gerekir³².

---

ben "... bu çocuklarla gezme, seni bunlar da kurtarmaz..." demekten ibaret fiilinde TCK'nın 421. maddesindeki suçun unsurları bulunmadığı ve oluşan eylemin TCK'nın 191/son maddesinde belirtilen sair tehdit niteliğinde olduğu gözetilmeden, yazılı şekilde (TCK'nın 421/1. maddesiyle) hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 5. CD 2.7.1985, 2370/2966 (OTACI Cengiz, *Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı İşlenen Suçlar*, Ankara 2000, 162).

25 SOYASLAN (dn. 13), 329; BAKICI (dn. 16), 231.

26 Dönmezer'e göre sözün kadına ya da genç erkeğe karşı sırf kadın veya genç erkek olması dolayısıyla atılmış olması suçun teşekkülü için yeterlidir. Bkz: DÖNMEZER (dn. 1), 163.

27 "Söz atmak suçunun tekevvünü için, sarfedilen kelimelerin bir mânayı mahsus mutazammın bulunması meşrut olmayıp kadınlara veya genç erkeklere söz atma kastıyla yapılan herhangi bir hitap veya söylenen bir söz veya kelimenin suçun tekevvününde kâfi bulunduğu cihetle hâdisede yoldan geçen ve bir kadın olan mağdura bu kasıtlı seslendikleri toplanan delillerden anlaşılabilir maznunların hareketlerinde 421. madde unsurları mevcuttur." Yarg. 2. CD. 20.3.1954, 5726/4358 (DÖNMEZER (dn. 1), 163, dn: 5).

28 GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 793.

29 GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179.

30 DÖNMEZER (dn. 1), 163.

31 GÖZÜBÜYÜK (dn. 1), 179. "Sanığın mağdureye söz attığı, mağdurenin evinden iş yerine varıncaya kadar takip ettiği ve eylemi sarkıntılık suçu niteliğinde olduğu halde söz atma suçundan hüküm kurulması..." Yarg. 5. CD. 24.10.1984, 3512/4932 (BAKICI (dn. 16), 255).

32 "Sanığın olay gecesini mağdurenin yatak odası penceresi yanına gelerek itip açması ve "Filiz" diyerek ismen çağırmasından ibaret eyleminin mağdurenin

Söz atma suçunun teşekkülü için eylemin doğrudan mağduru hedef alması gerekir³³. Ancak edep ve iffeti hedef alan sözlerin mağdurun bilgisine ulaşacak mahiyette olması yeterlidir. Bu nedenle, failin şehvet duygusuyla söylediği sözleri mağdura bizzat ulaştırması ile dolaylı olarak ulaştırması arasında fark yoktur. Diğer bir ifadeyle, telefonla³⁴, mektupla³⁵, e-maile³⁶ veya telefonla çekilen mesajla ya da araya 3. bir kişi sokularak gönderilen mesajlarla da söz atma suçu işle-

---

iffetine dokunacak bir söz sarfedilmemesi itibariyle TCK.nun 547. maddesine uygun suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde söz atmadan hüküm tesisi ..." Yarg. 5. CD. 21.1.1993, 4098/108 (BAKICI (dn. 16), 245). "Sanığın kullanmakta olduğu aracı ile yolda gördüğü müştekiyi bir süre takip etmek suretiyle huzurunu bozduğu, edep ve nezahet hislerini rencide edecek bir davranışta bulunmadığı anlaşılmasına göre eylemine uyan TCK.nun 547. maddesi yerine yazılı şekilde TCK.nun 421/1. maddesiyle hüküm tesisi, bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 5. CD. 19.2.1991, 599/795 (SAVAŞ Vural/MOLLA-MAHMUTOĞLU Sadık, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C.: III, Ankara 1995, 3766-3767).

33 "TCK.nun 421. maddesinde tanımlanan suçun oluşması için eylemin doğrudan doğruya mağdura karşı işlenmiş olması gerekmesine ve dava konusu olayda sanığın tanık Celal'e müşteki Saime ile arasını bulduğu takdirde kendisini ödüllendireceğini söylediğinin ve bu sözü adı geçen tanığın da müşteki Saime'ye ilettiğinin anlaşılmasına göre, eylemin herhangi bir suç oluşturmadığı gözetilerek beraetine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde (TCK.nun 421. maddesiyle) hükümlendirilmesi, bozmayı gerektirmiştir." (Daire ve karar tarihi-sayısı belirtilmemiş, SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3768).

34 "Sanığın birçok defalar müştekiye telefon ettiği, eylemin sırnaşık bir hale geldiği, bu nedenle sarkıntılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden söz atmak olarak kabulü...." Yarg. 5. CD. 24.11.1992, 3309/361 (BAKICI (dn. 16), 246).

35 "Maznun tarafından verildiği iddia olunan mektubun dosyada bulunmasına ve muhteviyatı itibariyle bir aşk mektubu olduğu anlaşılmasına göre; fiil kül halinde söz atmak olacağı düşünülmeden yazılı şekilde sarkıntılıktan mahkumiyet kararı verilmesi yolsuzdur." Yarg. 4. CD. 9.5.1955, 2475/9030 (GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 183). "Sanığın mağdureye yazdığı tek aşk mektubunun söz atma niteliğinde olduğu düşünülmeden, yazılı gerekçeyle sarkıntılıktan hüküm kurulması..." Yarg. 5. CD. 2.1.1992, 5093/30 (BAKICI (dn. 16), 249).

36 Bilgisayar üzerinden internet ortamında e-mail yoluyla gerçekleştirilen söz atmalarda failin kimliğini tayin zordur. Bu hususta geniş bilgi için Bkz: OTACI (dn. 24), 141 vd.

nebilir³⁷.

Söz atmak “atmak” eyleminden anlaşılacağı üzere ani ve münferit hareketi gerektirmektedir³⁸. Bu nedenle fiilin değişik zamanlarda olsa bile araya uzun zaman fasılası girmeden gerçekleştirilmesi gerekir³⁹. Aynı zaman dilimi içinde söylenen, tekrarlanan çeşitli söz atma fiilleri tek söz atma cürmünün icra hareketlerini oluşturur^{40, 41}.

Uygulamada söz atma hareketinin kısa aralıklarla tekrarlanması, devamlılık göstermesi sarkıntılık olarak değerlendirilerek söz atma suçunda teselsül kabul edilmemektedir⁴². Buna göre, tekrarlanan sırnaşıkça bir hal alan söz atma fiilleri arasına kastın yenilendiğini gösteren uzun bir zaman fasılası girmemiş ise bu fiiller kül halinde tesel-

37 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 794; BAKICI (dn. 16), 231; OTACI (dn. 24), 141.

38 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 794; ARTUK (dn. 14), 37.

39 ÖNDER (dn. 1), 530. “Sanığın, hükmü temyiz etmeyen sanık Ferit ile birlikte mağdureye karşı sarfettiği “... seni alıp götüracağız, bizim olacaksın, senin için ölüyorum” şeklindeki sözleri *araya zaman fasılası girmeden* söylenmiş bulunmasına nazaran eylemin söz atma suçunu oluşturduğu gözetilmeden TCK.nun 421/1. maddesi yerine 421/2. maddesi ile uygulama yapılması...” Yarg. 5. CD. 22.6.1992, 1923/2099 (BAKICI (dn. 16), 247). “Sanığın deniz içerisinde mağdureye hitaben “bak Almanlar denizde ne güzel seks yapıyor, gel biraz açılalım, sende onların yaptığın göster” demekten ibaret eyleminin, *temadi etmemiş olması* nedeniyle söz atma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde sarkıntılıktan mahkumiyetine karar verilmesi...” Yarg. 5. CD. 23.2.1994, 228/630 (BAKICI (dn. 16), 242).

40 “Aynı zaman dilimi içinde tekrarlanan söz atmanın sarkıntılık fiiline dönüşmeyeceğinin gözetilmemesi...” Yarg. 5. CD. 23.12.1993, 4338/4699 (BAKICI (dn. 16), 242). “Sanığın, mağdurenin edep ve iffetine dokunacak şekilde yazıları taşıyan iki kartı tek zarf içinde göndermekten ibaret eyleminin söz atma suçunu oluşturduğu gözetilmeden TCK.nun 421/1. yerine 421/2. madde ile cezalandırılması...” Yarg. 5. CD. 26.6.1992, 2183/2241 (BAKICI (dn. 16), 247).

41 Doktrinde Artuk-Gökçen-Yenidünya’ya göre, aynı anda gerçekleşen birden fazla söz atmalarda gerçek içtimain tartışılması gerekir. Bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 798.

42 BAKICI (dn. 16), 231; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 794; DÖNMEZER (dn. 1), 162.

sülü de kapsayan sarkıntılık suçunu oluşturur⁴³. Görüldüğü gibi yinelenen söz atmalarda teselsül hükümlerinin uygulanabilmesi araya kastın yenilendiğini gösteren uzun zaman aralığının girmesi haline inhisar ettirilmiştir.

Söz atma suçunda aleniyet şart olmadığından, ıssız, kimsenin görme-yeceği veya duymayacağı yerlerde şehvet duygusu ile sarf edilen sözlerle de bu suç işlenebilir⁴⁴. Nitekim Yargıtay 25.4.1949 tarihli bir kararda ıssız bir yerde bir kadına cinsel ilişki teklifini söz atma saymıştır⁴⁵.

Yargıtay kararlarında rastlanan söz atma hadiseleri şunlardır: “Bak Almanlar denizde ne güzel seks yapıyor, gel biraz açılalım, sende onların yaptığını göster⁴⁶”; “... seni alıp götüreceğiz, bizim olacaksın, senin için ölüyorum”⁴⁷; “Yavrum ne güzel olmuşsunuz, aynı annenize benzemişsiniz, sizi de anneniz gibi yapacağız”⁴⁸; “Bizim eve git”⁴⁹; “Aç kapıyı anlaşalım”⁵⁰; “Benimle geleceksin”⁵¹; “500 lira vereyim seninle cinsel ilişkide bulunalım”⁵²; “Allah be, şu dudaklara bak⁵³”; “Bugün çok güzelsin, benimle bu gece kalır mısın⁵⁴”; “Ablan öldü, seni alacağım kekliğim”⁵⁵; “Gel evime gir, içeride iki kişi daha var, seni do-

43 “Sanığın araya uzun bir zaman fasılası girmeden Mart ve Nisan ayları içerisinde değişik tarihlerde mağdureye yazdığı mektuplarda onu sevdiğini ifade ettiği, böylece tevali eden eyleminin sırnaşıkça bir hal aldığı ve kül halinde tek sarkıntılık suçunu teşkil ettiği bünyesinde teselsülü de kapsadığı gözetilmeden ayrıca TCK.nun 80. maddesiyle arttırılması...” Yarg. 5. CD. 8.9.1993, 2842/3063 (BAKICI (dn. 16), 243).

44 GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179; ÖNDER (dn. 1), 530; ARTUK (dn. 14), 37.

45 Yarg. CGK., 25.4.1949, 2-65/63 (DÖNMEZER (dn. 1), 164).

46 Yarg. 5. CD. 23.2.1994,, 228/630 (BAKICI (dn. 16), 242).

47 Yarg. 5. CD. 22.6.1992, 1923/2099 (BAKICI (dn. 16), 247).

48 Yarg. 5. CD. 21.2.1991, 5612/870 (OTACI (dn. 24), 159).

49 Yarg. 5. CD. 27.9.1990, 2707/3995 (BAKICI (dn. 16), 253).

50 Yarg. 5. CD. 26.2.1988, 4869/1259 (BAKICI (dn. 16), 256).

51 Yarg. 5.CD. 1.10.1992, 2615/2940 (ERDURAK Yılmaz Güngör, *Türk Ceza Kanunu*, 3. Bası, Ankara 1994, 696).

52 Yarg. 5. CD. 30.12.1987, 5749/8122 (BAKICI (dn. 16), 257).

53 Yarg. 5. CD. 21.10.1981, 3162/3072 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 546).

54 Yarg. 5. CD. 21.12.1987, 2459/7570 (BAKICI (dn. 16), 258).

55 Yarg. 5. CD. 4.10.1985, 2618/3676 (BAKICI (dn. 16), 260).

yurabiliriz”⁵⁶; “Bana bir öpücük verirsen, seninle anlaşırız, para almam”⁵⁷; “Kocandan boşan, benim metresim ol”⁵⁸; “Bana bir kere ver, seni hamamda yıkarım”⁵⁹; “Pehlivan gibi karısın, bir kere merağım var, s.k. edeyim”⁶⁰; “Sen, burada yalnız çalışıyorsun, beraber yapalım”⁶¹; “Seni götüreceğim, istettim, neden gelmiyorsun, neden bana bakmıyorsun”⁶²; “Canım sıkılıyor, telefonu kapatmayıp, sizinle muhabbet edelim”⁶³; “Ne kadar güzelsin, seni seviyorum”⁶⁴. Yargıtay 5. CD.. 30.6. 1993 tarih ve 2308/2739 sayılı kararında⁶⁵, arkadaşının mağdureye sarkıntılıkta bulunduğu sırada gülen kişiyi söz atmadan mahkum eden yerel mahkeme kararını suçun unsurları bulunmadığı gerekçesiyle bozmuştur.

2- Manevi Unsuru

Söz atma suçu kasten işlenebilir. Fail şehvi duygularla gerçekleştirdiği hareketinin ar, haya ve kamu adabına aykırı olduğunu bilmeli ve yapmalıdır⁶⁶. Hakim söylenen sözün şehvet duygusu ile sarf edilip edilmediğini olayın durumuna göre takdir eder. Eğer fail sözleri başka bir gayeyle söylemiş ise yerine göre hakaret, sövme ya da tehdit gibi suçlar oluşabilir⁶⁷.

-
- 56 Yarg. 5. CD. 5.6.1979, 1581/1585 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 548).
- 57 Yarg. 5. CD. 1.6.1983, 1986/2077 (OTACI (dn. 24), 164).
- 58 Yarg. 5. CD. 28.4.1983, 1462/1518 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 539).
- 59 Yarg. 5. CD. 8.10.1982, 3594/3383 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 541).
- 60 Yarg. 5. CD. 11.9.1981, 2422/2617 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 546).
- 61 Yarg. 5. CD. 9.9.1981, 2705/2575 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 546).
- 62 Yarg. 5. CD. 11.9.1979, 2221/2362 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 548).
- 63 Ask. Yarg. 5. CD. 7.6.1989, 338/329 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3767).
- 64 Yarg. 5. CD. 11.2.1993, 10/545 (ERDURAK (dn. 51), 697).
- 65 ERDURAK (dn. 51), 698.
- 66 SOYASLAN (dn. 13), 329-330; GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 180.
- 67 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 796; BAKICI (dn. 16), 232. “Fail tarafından söylenen sözler ve yaptığı hareket değerlendirilmeli, eylemin söz atma mı, yoksa incitici hareketler mi olduğu saptanmalıdır. Örneğin hiçbir şey denmeden evin içinin seyredilmesi, cama taş atarak uzaklaşılması, kapıya vurup kaçılması söz atma olmayıp CY.nın 547.nci maddesinde yer alan

3- Hukuka Aykırılık Unsuru

Söz atma suçunda belirli bir kişiye karşı uzaktan ve ona dokunacak şekilde şehvi bir takım sözlerin sarf edilmesiyle hukuka aykırılık unsuru gerçekleşir. Söz atma kovuşturması şikayete bağlı suçlardandır (TCK. m. 425). Bu nedenle, hukuka aykırılık bakımından mağdurun rızası önem arz eder⁶⁸. Belirtelim ki, ne 421. maddede ne de maddenin içinde yer aldığı 1. fasıla ilişkin genel hükümler arasında rızaya ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmaktadır. Bu bakımdan konuyu genel hükümler çerçevesinde değerlendirmek gerekmektedir.

TCK.'da mağdurun rızasının hukuka aykırılığa etkisi hakkında genel bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak, bazı suç tiplerinde mağdurun rızasına hukuki sonuçlar bağlanmıştır⁶⁹. Bu hükümler incelendiğinde mağdurun rızasının bir fiili hukuka uygun hale getirebilmesinin bazı şartların gerçekleşmesine bağlı kılındığı görülecektir. Bunlar kısaca; "mağdurun suç konusu üzerinde serbestçe tasarruf hakkına sahip olması", "rızaya ehil bulunması" ve "rızanın açığa vurulması" şeklinde belirtilebilir⁷⁰.

Söz atma cürmünde kovuşturma icrasının şikayete bağlı olması mağdurun bu suç ile korunan hak üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabileceğini göstermektedir. Ancak bu hak üzerinde tasarrufta bulunabilecek kişinin rızaya ehil olması da gerekmektedir. Kural olarak temyiz kudretine sahip herkes⁷¹ rıza beyanına ehildir⁷². Ceza hukukunda

---

incitici hareketleri oluşturacak ve bu madde ile uygulama yapılacaktır" (BAKICI (dn. 16), 232).

68 ÖNDER (dn. 1), 530.

69 Bkz: DÖNMEZER Sulhi/ERMAN Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, C.: II, 10. Bası, İstanbul 1994, 68; ARTUK Mehmet Emin/GÖKCEN Ahmet/YENİDÜNYA A. Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler I*, Ankara 2002, 496 vd.; İÇEL Kayıhan/ÖZGENÇ İzzet/SÖZÜER Adem/MAHMUTOĞLU Fatih S./ÜNVER Yener, *İçel Suç Teorisi*, 1. Bası, İstanbul 1999, 186; DEMİRBAŞ Timur, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 1. Baskı, Ankara 2002, 243.

70 Ayrıntılı bilgi için bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 498 vd.; İÇEL/ÖZGENÇ/SÖZÜER/MAHMUTOĞLU/ÜNVER (dn. 69), 188 vd. ; DÖNMEZER/ERMAN (dn. 69), 68 vd.; DEMİRBAŞ (dn. 69), 243 vd.

71 Temyiz kudreti 4721 sayılı Türk Medeni Kanununu 13. maddesinde "ayırt etme gücü" şeklinde isimlendirilmiş ve şöyle tanımlanmıştır: "Yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akli zayıflığı, sarhoşluk ya da bunla-

temyiz kudretine sahip olmak fiil ehliyetinin bulunması anlamına gelmemektedir. Bu nedenle, rızaya ehliyetin tayininde temyiz gücünün varlığını veya yokluğunu kıstas almak gerekmektedir. Ancak kanun bazen rızaya ehliyet bakımından mağdurun yaşını özel olarak tayin etmektedir (TCK. m. 415). Böyle durumlarda temyiz kudreti bulunsa da kanunda belirtilen yaştan küçük olanların rızası geçersizdir⁷³. TCK. m. 421'de rızaya ehliyet bakımından mağdurun yaşına ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle söz atma cürmünde kural olarak temyiz kudretine sahip her kişi rızaya ehildir.

Yargıtay 10.2.1969 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararında 421. maddeyi de kapsamına alan 1. fasıldaki 414. maddede 15 yaşını bitirmemiş bir küçüğün, ırzına geçilmesine; 415. maddede ise yine 15 yaşını bitirmeyen bir küçüğün, ırz ve namusuna tasaddiyi kapsayan fiil ve hareketlerin gerçekleştirilmesine rıza ve muvafakat göstermesine itibar edilmeyip bu fiilleri işleyenlerin cezalandırılmasından hareketle; 15 yaşından küçük mümeyyizlerin söz atma ve sarkıntılık fiillerine rıza ve muvafakat göstermelerinin 421. maddedeki suçların teşekkülüne engel olmayacağı sonucuna ulaşmış⁷⁴ ve uygulama bu yönde gelişmiştir⁷⁵.

Kanımızca söz konusu karar ceza hukukunun temel prensiplerinden

---

ra benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmayan herkes, bu Kanuna göre ayırt etme gücüne sahiptir.”

72 Bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 504; ÖZTÜRK Bahri/ERDEM Mustafa Ruhan/ÖZBEK Veli Özer, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku*, 5. Baskı, Ankara 2001, 188.

73 ÖZTÜR/ERDEM/ÖZBEK (dn. 72), 188; DÖNMEZER/ERMAN (dn. 69), 71; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 504; DEMİRBAŞ (dn. 69), 244.

74 Yarg. CGK. 10.2.1969, 5/2 (GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 181-182).

75 “Suç tarihinde 15 yaşını bitirdiği anlaşılan mağdurenin rıza ve muvafakatıyla işlendiği kabul edilen sarkıntılık eylemleri suç teşkil etmeyeceği ve şikayet yokluğu da nazara alınmadan yazılı şekilde (TCY.nın 421/2. md.) sanığın mahkumiyetine karar verilmesi.” Yarg. 5. CD. 15.2.1994, 4755/512; Yarg. 5. CD. 24.9.1992, 2447/2830 (BAKICI (dn. 16), 242). “Olay tarihinde sanığın yazdığı mektuplara karşılık veren böylece rıza ve muvafakatını gösteren 15 yaşından büyük mağdure Şükran'a karşı işlenen iddia konusu eylemlerin sarkıntılık suçunu oluşturmayacağı gözetilmeden beraat yerine yazılı şekilde (TCY. 421/2, 59. md.) karar verilmesi,” Yarg. 5. CD. 2.3.1992, 428/660 (BAKICI (dn. 16), 249).

suçta ve cezada kanunilik ilkesinin sonuçlarından olan kıyas yasağı karşısında tartışmalıdır. Zira, kıyas yasağı bir suçla ilgili bütün kanuni öğeler bakımından geçerlidir. Başka bir anlatımla kıyas yasağı maddi unsur, hukuka aykırılık ve kusurluluk unsurunun yanı sıra objektif cezalandırılabilme şartları ve diğer tüm özel öğeler bakımından da geçerlidir⁷⁶. Buna göre; 421. maddede düzenlenen söz atma ve sarkıntılık suçlarında mağdurun rızasının hukuka aykırılık unsuruna etkisi konusunda aynı fasılda yer alsa dahi 414 ve 415. maddeleri ilgilendiren düzenlemelerden kanunda bu yolda açık bir yollama bulunmamasına rağmen faydalanılması kıyas yasağının ihlalidir. Eğer amaç söz atma ve sarkıntılığa karşı küçükleri korumak ise 425. maddede bu fiiller bakımından 15 yaşından küçüklerin rızasının geçerli olmadığını belirten bir fıkranın eklenmesini teklif ediyoruz.

D- Suçun Özel Görünüm Şekilleri

1- Teşebbüs

Söz atma suçu belirli bir kişiye karşı şehvet içerikli sözlü saldırıların icrasıyla tamamlanan şekli bir suçtur. Bu bakımdan tam teşebbüse müsait değildir⁷⁷. Ancak söz atma niteliğindeki ifadeleri içeren mektubun muhatabına ulaşmadan ele geçirilmesi veya yazılıp kibrit kutusuna konan pusulanın tam mağdureye atılacağı sırada failin yakalanması örneklerinde olduğu gibi icra hareketlerini kısımlara bölünebildiği hallerde eksik teşebbüs mümkündür⁷⁸. Yargıtay benzeri bir olayda eksik teşebbüsün mümkün olmadığı sonucuna varmıştır. Buna göre, “sanığın, suç konusu mektubu müdahilin evinin merdivenine attığı kabul edildiği halde yapısı itibariyle söz atma suçunda teşebbüsün mümkün olamayacağı gözetilmeden 62. madde uyarınca cezasından indirme yapılması”⁷⁹ yasaya aykırıdır.

⁷⁶ İÇEL Kayıhan/DONAY Suheyl, *Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım*, I. Kitap, 3. Bası, İstanbul 1999, 85.

⁷⁷ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 796; OTACI (dn. 24), 146; BAKICI (dn. 16), 232; ÖNDER (dn. 1), 531.

⁷⁸ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 796; OTACI (dn. 24), 146; BAKICI (dn. 16), 232.

⁷⁹ Yarg. 5. CD. 8.6.1992, 1774/1965 (BAKICI (dn. 16), 248).

2- İştirak ve İçtima

Söz atma bir kişi tarafından veya daha fazla kişinin katılımıyla işlenebilen suçlardandır. Bu nedenle bu suç iştirak bakımından bir özellik arz etmez⁸⁰. Örneğin, arkadaşını yoldan geçen bir bayana söz atmaya ikna eden kişi azmettiren olarak sorumludur.

Söz atma suçunda içtima bakımından değişik ihtimaller söz konusudur. Uygulamada en sık karşılaşılan husus sözlü saldırıların fail tarafından değişik zamanlarda tekrarlanmasıdır. Yukarıda da belirtildiği gibi uygulama aynı kişiye yönelik değişik zamanlarda ve araya kastın yenilendiğini gösteren uzunca bir zaman aralığı girmeden gerçekleşen sırnaşıkça bir hal alan söz atmalar için yapısı itibarıyla teselsülü de kapsadığı kabul edilen sarkıntılık suçundan işlem yapmaktadır⁸¹.

Bir görüşe göre⁸² sırnaşıkça bir hal almış söz atmaları sarkıntılık suçuna dönüştüren yerleşik yargısal uygulama yapaydır. Çünkü söz atma dille, sarkıntılık ise; tasaddi boyutuna varmayan vücut teması ile yapılmaktadır. Bu nedenle, söz atmanın sık sık ve sürekli yapılması, onu sarkıntılık cürmüne dönüştürmez. Olsa olsa teselsül ya da gerçek içtima hükümlerinin uygulanmasına yol açar. Yargıtay'ın görüşü doğru kabul edilirse, "sen fahişesin" sözünün yinelenmesinin de, sade sövme (m. 482) suçundan nitelikli sövme (hakaret m. 480) suçuna dönüşebileceğini benimsemek gerekir. Ayrıca tekrarlanan söz atmaların tek bir sarkıntılık suçuna dönüştürülmesi, teselsül hükümlerinin (m. 80) bu suçlarda, yani gerek söz atma gerekse sarkıntılık suçlarında

⁸⁰ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 797.

⁸¹ "Sanığın telefonla vaki söz atma eyleminin kısa fasılalarla tevali ederek sırnaşıkça bir hal aldığı ve araya kastın yenilendiğini gösteren uzunca bir zaman girmediği halde tümü nazara alınarak tek sarkıntılık fiilini meydana getireceği ve bu hali ile bünyesinde teselsülü de kapsadığı gözetilmeyerek TCK.nun 421/2. maddesi ile verilen cezanın ayrıca 80. madde ile arttırılması," Yarg. 5. CD. 23.11.1993, 3850/4185 (BAKICI (dn. 16), 243). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 6.9.1983, 2813/2750 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538); Yarg. 5. CD. 12.6.1982, 1703/2510 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 542); Yarg. 5. CD. 2.2.1998, 4842/145 (OTACI (dn. 24), 156).

⁸² Bu görüş Yarg. 4. CD.nin 5.3.1993 tarih ve 835/1817 sayılı kararına karşı oy yazısında Sami Selçuk tarafından savunulmuştur. Karar için bkz: MALKOÇ İsmail/GÜLER Mahmut, (Uygulamada) Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler-3, Ankara 1996, 3282.

uygulanması ve bu konuda ölçüler getirilmesini önleyecek niteliktedir.

Kanımızca farklı zamanlarda gerçekleşen söz atmaların sırf sırnaşıkça bir hal alması nedeniyle bütün halinde değerlendirilip sarkıntılık sayılması ceza hukuku prensipleriyle bağdaşmamaktadır⁸³. Gerçekten TCK. m. 80'de bir suç işleme kararıyla kanunun aynı hükmünün değişik zamanlarda olsa bile birkaç kez ihlal edilmesi müteselsil suç olarak nitelendirilmiştir⁸⁴. Kanun bir suç işleme kararıyla aynı anda veya değişik zamanlarda aynı hükmün ihlal edilmesini müteselsil suç saymış, ancak farklı zamanlarda gerçekleştirilen eylemler arasında ne kadar zaman aralığının bulanacağına dair bir ölçüt getirmemiştir⁸⁵. Bu nedenle önemli olan husus ihlaller arasındaki sürenin kısalığı veya uzunluğu değil, suç işleme kararındaki birliğin devam edip etmediğidir. Başka bir anlatımla, aynı suç işleme kararının etkisi altında uzunca aralıklarla işlenen suçlarda teselsülü kabul etmek mümkün olduğu gibi; kısa zaman aralıklarıyla işlenen suçlarda da suç işleme kararındaki birliğin belirlenmemesi halinde teselsül yok sayılabilir. Değişik zamanlarda gerçekleşen ihlallerin aynı suç işleme kararıyla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini hakim takdir edecektir. Hakimin bu konudaki takdiri maddi bir hususa ilişkin olduğundan Yargıtay denetimi dışındadır⁸⁶.

⁸³ Yarg. 5. Ceza Dairesinin 26.2.1982 tarih ve 1703/2510 sayılı kararı tekrarlayan söz atmaları sarkıntılık olarak değerlendiren anlayışın yapaylığını açık bir şekilde göstermektedir. Gerçekten bahsi geçen karara konu olayda, sanık birer gün ara ile mağdureye "yavrum seni seviyorum, nereye gidiyorsun" diyerek söz atmış ve esas mahkemesi birer gün ara ile gerçekleşen söz atmaları iki ayrı suç sayarak hüküm tesis etmiştir. Yargıtay bu sözlerin tümü ile tek sarkıntılık suçunu oluşturacağını belirterek yerel mahkemenin kararını yasaya aykırı bulmuştur. Aynı olayın devamında sanık mağdureyi bu kez yine birer gün ara ile "seni yaşatmayacağım" şeklinde tehdit etmiştir. Yerel mahkeme bu fiilleri de iki ayrı suç olarak değerlendirip cezalandırmıştır. Yargıtay bu kez birer gün ara ile gerçekleşen söz atmaların aksine burada iki ayrı suçun değil, teselsül eden tek suçun bulunduğu sonucuna varıp, yerel mahkemenin kararını bozmuştur. Karar için bkz: ÇAĞLAYAN (dn. 3), 542.

⁸⁴ Bu hususta bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 859 vd.; İÇEL/ÖZGENÇ/SÖZÜER/MAHMUTOĞLU/ÜNVER (dn. 69), 437 vd.

⁸⁵ Bkz: TOSUN ÖZTEKİN, *Suç Hukuku El Kitabı*, İstanbul 1979, 250.

⁸⁶ SANCAR Türkan Yalçın, *Müteselsil Suç*, Ankara 1995, 73-74.

Buna göre, Yargıtay'ın söz atma suçunda teselsül hükümlerinin uygulanabilmesi için kastın yenilendiğini gösteren uzunca bir zaman aralığının geçmesi gerektiği yönündeki görüşü yerinde değildir. Burada öncelikle değişik zamanlarda gerçekleştirilen söz atma eylemlerinin aynı suç işleme kararıyla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine bakılmalıdır. Eylemlerin karar birliği çerçevesinde gerçekleştirildiği anlaşılırsa teselsül hükümleri uygulanmalıdır. Bunun dışında, karar birliği içerisinde tekrarlanan söz atmalara maddi bir temas, fiziki bir hareket eklenebilir. Örneğin söz atmanın yanı sıra ıslık çalmak, elle cinsel ilişki tarifini yapmak, mağdurun veya mağdurenin üzerine yürümek, evine kadar gidip kapısını çalmak, penceresine taş atmak gibi⁸⁷. Araya zaman fasılası girmeden söz atmalara diğer maddi hareketlerin eklendiği bu hallerde sarkıntılık suçu oluşur. Bunun dışında, mağdureye sözlü saldırıyı gerçekleştiren fail araya zaman fasılası girdikten sonra ayrıca sarkıntılık teşkil eden hareketler de gerçekleştirmişse gerçek ıçtima kurallarına göre işlem yapılmalıdır. Örneğin mağdureye "Allah be, şu dudaklara bak"⁸⁸ şeklinde söz attıktan bir gün sonra bu sefer mağdureye fiziki tacizde bulunan fail hem söz atma hem de sarkıntılık suçlarından cezalandırılacaktır.

Ayrıca söz atma eylemlerinin aynı suç işleme kararıyla farklı kişilere karşı işlenmesi halinde de teselsül hükümlerinin uygulanması gerekir. Zira, TCK.'da öngörülen düzenlemeye göre, mağdurların çokluğu

87 "Sanıkların okul içinde ve okul dışında her gördükleri Elmas Doğru dışındaki müştekilere laf atmak, omuz vurmak ve onları takip ederek yüzlerine sigara dumanı üfleme suretiyle oluşumu kabul edilen eylemleri, sarkıntılık niteliğinde bulunduğu halde söz atma olarak kabulüyle yazılı şekilde cezalandırılmaları..." Yarg. 5. CD. 10.5.1999, 718/2062 (OTACI (dn. 24), 154). "Kocasının Almanya'da işçi olarak çalışması nedeniyle evinde yalnız kalan müştekinin geceleyin kapısını ve pencere camını takırdatıp kapıyı açmasını söyleyen, daha sonra da (senin namusunu lekeleyeceğim, sana ilişeceğim) diyen sanığın sırnaşıkça bir hal alan eylemlerinin tümüyle sarkıntılık suçunu oluşturduğunu kabul eden mahkemenin kanaat ve takdirinde bir isabetsizlik bulunmadığından tebliğnamedeki (eylemin söz atma suçunu oluşturacağına dair) bozma isteyen düşünceye iştirak edilmediği gibi, sanığın temyiz itirazları da yerinde görülmediğinden reddiyle, usul ve yasaya uygun olan hükmün onanmasına, karar verilmiştir." Yarg. 5. CD. 31.5.1984, 2265/2463 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3769).

88 Yarg. 5. CD. 21.10.1981, 3162/3072 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 546).

müteselsil suç hükümlerinin uygulanmasına engel değildir⁸⁹. Ancak Yargıtay mağdurların farklı kişiler olması durumunda müteselsil suça ait hükümlerin uygulanması açısından suçun niteliğine göre bir ayırım yapmış ve kişilere karşı işlenen cürümlerde müteselsil suç hükümlerini değil gerçek içtima hükümlerini uygulamıştır (Örneğin, Yarg. CGK. 27.3.1995 tarih ve 8-58/86 sayılı kararı⁹⁰)⁹¹. Benzeri uygulamaya söz atma ve sarkıntılık suçlarında da rastlanmaktadır⁹². Kanunumuzun açık düzenlemesi karşısında Yargıtay'ın bu kararlarına katılmak mümkün değildir.

Failin sarf ettiği söz, kanunun değişik hükümlerini ihlal ediyorsa fikri içtima hükmünün (TCK. m. 79) uygulanması gerekir. Örneğin mağdureye kalabalık bir ortamda atılan sözler aynı zamanda "alenen vaz'u hareket" oluşturabilir. Bu durumda fikri içtima hükümleri gereğince daha ağır cezayı gerektiren söz atma suçundan hüküm kurul-

⁸⁹ ÖZTÜRK/ERDEM/ÖZBEK (dn. 72), 257; DÖNMEZER Sulhi/ERMAN Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku, C.: II*, 11. Bası, İstanbul 1994, 399.

⁹⁰ Kararın tam metni için bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 862 vd.

⁹¹ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69), 861 vd.; DEMİRBAŞ (dn. 69), 456 vd.

⁹² ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 798. "Her mağdura karşı vaki sarkıntılık fiili bağımsız bir suç olup her eylem için ayrı ayrı hüküm kurulması ve TCK.nun 72. maddesinin tatbiki gerekli iken, sanığa bir ceza tayin edilip bunun üç ile çarpılması suretiyle hükme varılması..." Yarg. 5. CD. 20.11.1989, 4686/5640 (BAKICI (dn. 16), 255). "Şahıslara karşı edep ve nezahet hislerini rencide edecek şekilde işlenen suçlarda, mağdur adedince bağımsız suç oluşacağı gözetilmeden tek suç olarak kabul ve o şekilde ceza tayini," Yarg. 5. CD., 23.12.1987, 1104/7815 (BAKICI (dn. 16), 258). "Ortaokul talebesi olan mağdureler, okul bahçesinde bekleyip konuşmaya çalışan, okula girdiklerinde onları takip edip, buldukları odanın kapısından gözetleyen ve onlara "çok güzel olmuşsunuz diyerek ellerini tutmak isteyen ve pusula yazıp vermeye çalışan sanığın eylemlerinin sırnaşıkça bir hal aldığına anlaşılması karşısında, üç ayrı sarkıntılık suçunun oluştuğunun kabulü gerekirken yazılı şekilde tek söz atmaktan hüküm kurulması." Yarg. 5. CD 25.1.1999, 4591/8 (OTACI (dn. 24), 155). "Sanığın her bir mağdureye yönelik eylemlerinin bağımsız birer sarkıntılık suçunu oluşturacağı gözetilmeyerek tek sarkıntılık suçundan verilen cezanın TCK'nın 80. maddesiyle arttırılması ile yetinilmesi yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 27.11.1997, 3950/4252 (OTACI (dn. 24), 157).

malıdır. Aynı şekilde, söylenen sözler söz atmanın yanı sıra hakaret teşkil edebilir. Bu durumda da TCK. 79. maddeye göre hareket etmek gerekir⁹³.

IV- Sarkıntılık Suçu

A- Genel Olarak

Sarkıntılık suçu TCK.nun 421. maddesinin 2. kısmında “Kadınlara ve erkeklere ... sarkıntılık edenler altı aydan iki seneye kadar hapsolunur” şeklinde düzenlenmiştir.

Bir görüşe göre sarkıntılık, söz atma ile (m. 421/1) ırza tasaddi suçları arasında yer almaktadır⁹⁴. Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre ise sarkıntılık hayasızca hareketler ile (m. 419) ırza geçmeye teşebbüs ve ırza tasaddi (m. 414, 415 ve 416) arasında yer alan fiillerden oluşmaktadır⁹⁵. Zira, sarkıntılığın vücuda temasla veya vücuda teması gerektirmeyen diğer hareketlerle (örneğin el ile cinsel ilişkiyi tarif etmek vb.) işlendiği hallerde, bu hareketleri diğer şartlar da gerçekleşmiş ise alenen hayasızca harekette bulunma olarak nitelemek mümkün iken, ancak sözle, sözcüklerle işlenebilen söz atma saymak mümkün değildir.

B- Benzer Suçlardan Farkı

Sarkıntılık teşkil eden fiiller belirli bir kimseye karşı işlenmelidir. Başka bir anlatımla bu fiillerin muhatabı belli olmalıdır⁹⁶. Eğer fiille-

⁹³ “ 1- Müştekiye edep ve nezahet hislerini rencide eder nitelikte tek mektup gönderilmesinin “söz atma” suçunu teşkil edeceği nazara alınmadan sarkıntılıktan mahkûmiyet hükmü kurulması,

2- Kabule ve uygulamaya göre, eylem aynı kasıt altında aynı mektup ile işlendiğine göre, TCK'nın 79. maddesi gözetilerek tek bir cezaya hükmolunması gerekirken, sarkıntılık ve hakaret suçlarından ayrı ayrı ceza tayini yasa dışıdır.” Yarg. 5. CD. 5.2.1980, 80/238 (OTACI (dn. 24), 165).

⁹⁴ OTACI (dn. 24), 144; BAKICI Sedat, “Sarkıntılık Suçu ve Unsurları”, Ankara Barosu Dergisi (ABD.), 1989/4, 680.

⁹⁵ GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179; DÖNMEZER (dn. 1), 165.

⁹⁶ “Sanığın, yolda karşılaştığı mağdurelere karşı cinsel organını çıkarıp, oyna-

rin muhatabı belli değil ve diğer şartlar da gerçekleşmiş ise ya alenen hayasızca hareket (m. 419) ya da edebe aykırı hareket (m. 576) suçları oluşacaktır⁹⁷.

Sarkıntılık söz atmadan hareketlerin sırnaşıklığı, vücuda maddi bir teması veya mağdura yönelik fiziki bir hareketi⁹⁸ gerektirmesiyle ayrılmaktadır. Söz atma ise genel olarak sözle, sözcüklerle işlenebilir. Sarkıntılık suçu da sözle işlenebilir. Sözle gerçekleşen sarkıntılık suçu, söz atmadan münferit olmaması, devamlılık arz edip sırnaşıkça bir hal alması⁹⁹ veya cinsel arzuları tatmin istemini ifade etmesi ile ayrılır. Nitekim Yargıtay bu bağlamda para karşılığı cinsel ilişki teklifini sözle gerçekleştirilen sarkıntılık saymıştır¹⁰⁰. Bu söylenenler yazıyla

---

mak ve onları takip etmek biçiminde gerçekleşen eyleminin, belli kişilere yöneltilmiş bulunması nedeniyle, "sarkıntılık" niteliğinde olduğu ...." Yarg. 5. CD. 29.11.1983, 3829/4017 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 16.11.1982, 4105/4167 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 540); Yarg. 5. CD. 11.11.1982, 4083/4082 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 540-541).

⁹⁷ Aynı yönde bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 799; BAKICI (dn. 94), 680; ÖNDER (dn. 1), 533. "Sanığın belli bir hedef gözetmeksizin cinsel organı ile oynayarak yoldan geçen tanıklara göstermesinin TCK'nun 576. maddesinde tanımlanan edebe aykırı davranışta bulunmak suçu niteliğinde olduğu düşünülmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,.." Yarg. 5. CD. 6.5.1986, 708/2318; Yarg. 5. CD., 27.2.1986, 395/900 (BAKICI (dn. 16), 259).

⁹⁸ Örneğin sanığın yüzüne karşı gül koklamak (Yarg. CGK. 25.2.1934, 110/51) veya eliyle cinsi münasebet şeklini tarif etmek (Yarg. 5. CD. 15.12.1983, 3794/4346) gibi. Kararlar için bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 800, dpn: 180; BAKICI (dn. 16), 261.

⁹⁹ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 800; BAKICI (dn. 94), 683. ÖNDER (dn. 1), 535. "Sanığın, katılana sık sık telefon edip "cinsel ilişki" önerisinde bulunması sırnaşıkça davranışlar olup, bunların tümüyle TCK'nın 421/2. maddesinde tanımlanan sarkıntılık suçunu oluşturur..." Yarg. 4. CD. 11.5.1994, 2239/4306 (OTACI (dn. 24), 153). "Sanığın 2-3 aydan beri müşterkinin evine taş atmak, penceresine tırmanıp kızı mağdureye "... seni kaçıracağım.. " vs. demek suretiyle sarkıntılıhta bulunduğu halde mahkumiyeti yerine yazılı şekilde beraetine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 5. CD., 20.5.1991, 2446/2656 (ERDURAK (dn. 51), 691). "Sanığın devamlı olarak mağdureyi gözetlediği ve laf attığı ve böylece eylemin sırnaşıkça bir hal aldığı anlaşılmasına göre, sarkıntılık suçu olduğu halde söz atma olarak kabulüyle hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir." Yarg. 5. CD. 7.9.1992, 2389/2561 (ERDURAK (dn. 51), 695).

¹⁰⁰ Yarg. CGK. 9.5.1977, 1786202 (OTACI (dn. 24), 151).

gerçekleştirilen sarkıntılık için de geçerlidir¹⁰¹. Buna göre, edep ve iffete yönelik sözlü veya yazılı saldırıların sarkıntılık teşkil edip etmeyeceği, mağdurun durumu ve fiilin niteliği dikkate alınarak değerlendirilmelidir¹⁰².

Sarkıntılık ve ırza tasaddi suçları (m. 415, 416/II) öncelikle, ırza tasaddinin mutlaka mağdurun vücuduna teması gerektiren ırza ve namusa yönelik saldırıları gerektirmesi; buna karşın sarkıntılığın vücutta temas dışında sözle, yazıyla veya mağdura karşı gül koklamak gibi başkaca fiillerle de işlenebilmesi bakımından ayrılmaktadırlar¹⁰³. Ancak vücutta temas ile gerçekleştirilen sarkıntılık da ırza tasaddiden farklılık arzeder. Gerçekten ırza tasaddi, sarkıntılıktan daha ileri bir ihlali ifade eden, mutlaka mağdurla teması gerektiren ve devamlılık gösteren tabiat olarak cinsel arzuları tatmine ve tahrike uygun şehvi hareketlerden oluşmaktadır¹⁰⁴. Buna karşın, sarkıntılıkta belli bir

101 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 800. "Sanığın mağdureye edep ve iffetine dokunacak şekilde birden fazla mektup gönderdiği ve böylece vukubulan sırnaşıkça davranışların tümü itibariyle müstakil sarkıntılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden..." Yarg. 5. CD. 6.2.1980, 76/288 (SAVAŞ/MOLLA-MAHMUTOĞLU (dn. 32), 3771). "Sanığın, mağdureyi ısrarlı bir biçimde takip ederek söz atması nedeniyle sırnaşıkça bir hal alan eylemleri, sarkıntılık suçunu oluşturur." Yarg. 5. CD. 11.5.1994, 1322/1649 (OTACI (dn. 24), 158).

102 ÖNDER (dn. 1), 535.

103 ÖZÖKMEN Rağıp, "Yargıtay Ceza Genel Kurulunun Bir Kararı Münasebetiyle Sarkıntılık, Irza Tasaddi ve Irza Geçmeğe Teşebbüs Suçları", Adalet Dergisi (AD.), 1966/11, 771 vd.; ÖNDER (dn. 1), 535.

104 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 764 vd.; DÖNMEZER (dn. 1), 87. Irza tasaddi doktrinde ve Yargıtay kararlarında değişik şekillerde tanımlanmaktadır. "Cinsi münasebete varmayan ve aynı zamanda sarkıntılık suçu olarak nitelendirilemeyecek bir biçimde failin cinsi arzusunu tahrik ve tatmine yönelik olarak yapılmış bulunan hareketler ırza tasaddi suçunu oluşturur" (ÖNDER (dn. 1), 489). "Irza tasaddi bir kimsenin cismi üzerinde cebren doğrudan doğruya, cinsel ilişkiye varmayacak surette yapılan ve onun ırz ve namusuna tasaddiyi gösteren şehvi nitelikte bir harekette bulunmaktır" (DÖNMEZER (dn. 1), 84). "... Tasaddi, (ırz ve namusa sataşma) mağdur üzerinde işlenen ve cinsel birleşme kastı taşımayan, devamlılık gösteren şehvi davranışlardır..." Yarg. CGK. 4.6.1990, 5/101-156 (OTACI (dn. 24), 61). "Doktrine ve Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarına göre ırz ve namusa tasaddi, bir veya öteki cinsten bir kimseye, üzerine doğrudan doğruya icra edilen ve fa-

kimsenin edep ve iffetine yönelik ani ve münkati fiiller söz konusudur¹⁰⁵. Başka bir anlatımla vücuda temas ile yapılan sarkıntılıkta hareket zaman itibariyle ani olmalı ve devamlılık göstermemeli, yani münferit bir hareket olarak kalmalı, cinsel tatmin ve tahrike elverişli olmamalıdır¹⁰⁶. Eğer, ani ve münferit kalması gereken hareketler süreklilik kazanır ise ırza tasaddi suçu oluşacaktır¹⁰⁷. Buna göre, vücuda temas ile işlenen sarkıntılık suçu ve ırza tasaddi hareketin mağ-

---

kat ırza geçme veya ırza geçmeye teşebbüs niteliğinde olmayıp, devamlılık gösteren şehvi eylemler olarak tanımlanmaktadır...” Yarg. CGK. 13.5.1963, 5-30/29 (OTACI (dn. 24), 63). “... Sarkıntılık suçunda ani ve kesiklik gösteren hareketler, tasaddi fiilinde süreklilik kazanmakta ve ısrarlı sürdürülmektedir. Fail, şehvi hislerinin tatmini için yoğunlaşmış ve süreklilik arzeden hareketlerde bulunmaktadır...” Yarg. CGK. 24.12.1990, 5-343/361 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3761-3762).

¹⁰⁵ Bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 764 vd.; ÖNDER (dn. 1), 489; ÖZÖKMEN (dn. 103), 776 vd.

¹⁰⁶ “Sanık, rızaları dışında bir kısım mağdurelerin yanaklarından, bir kısmının dudaklarından devamlılık göstermeyen şekilde şehvi amaçlı öpmüş ve ayrıca bir mağdurenin göğsünü sıkıştırır. Bu eylemleri aralıklı ve sürekli olmayan biçimde işlendiğinden, her bir mağdureye karşı eylemleri ayrı ayrı sarkıntılık suçunu oluşturur.” Yarg. 5. CD. 5.2.1986, 597/345 (OTACI (dn. 24), 162).

¹⁰⁷ Aynı yönde bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 801; BAKICI (dn. 16), 234; OTACI (dn. 24), 144-145; ÖNDER (dn. 1), 535. “Sanığın mağdureyi yol kenarındaki incir ağacının altına götürerek elbisesinin yakasını açtığı ve memelerini okşadığı oluşa uygun şekilde kabul edilmesine rağmen devamlılık gösteren bu eylemlerinin zaman itibariyle ani, hareket olarak kesiklik gösteren sarkıntılık suçunu aştığı, ırz ve namusa tasaddi suçunu oluşturduğu cihetle...” Yarg. 5. CD. 30.9.1988, 3270/5863 (OTACI (dn. 24), 161). “Sanığın olay günü yolda karşılaştığı mağdureyi تنها bir köşeye çekerek dudaklarından ve boynundan öptüğü, mağdurenin aşamalarda özde değişmeyen beyanlarından anlaşılmalı olmasına göre, sanığın bu hareketinin sarkıntılık suçunu teşkil edeceği, ırz ve namusa tasaddi derecesinde fiil ve harekete dönüşmediği düşünülmeksizin yazılı gerekçelerle tasaddi suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.” Yarg. 5. CD. 4.6.1991, 1894/2978 (ERDURAK (dn. 51), 692). “Sanığın karanlıkta mağdurenin eteğinin altından bacaklarını okşayıp sıkıştırdığı, onu kucağına oturtup bluzünü sıyırdıktan sonra göğüslerini yaladığı, dudak ve yanaklarından öptüğü dosya içeriğinden anlaşılmalı olması karşısında zorla ırz ve namusa tasaddi niteliğindeki bu eylemlerin sarkıntılık olarak kabulü isabetsizdir.” Yarg. 5. CD. 2.2.1988, 4842/145 (OTACI (dn. 24), 156).

dura temas ile gerçekleştirilmesi bakımından benzeşmekte ve fakat hareketlerin ağırlığı ve sürekliliği bakımından farklılık göstermektedirler.

C- Faili ve Mağduru

1- Faili

Sarkıntılık, fail bakımından özellik göstermeyen ve herkes tarafından işlenebilen bir suçtur. Buna göre, kadınlara ve erkeklere sarkıntılık eden her kişi bu suçun faili olabilir. Doktrinde ileri sürülen sarkıntılık suçunun sadece erkekler tarafından işlenebileceği yönündeki görüşe¹⁰⁸, maddenin fail bakımından cinsiyete göre ayrıma müsait olmayan “*Kadınlara ve erkeklere ... sarkıntılık edenler...*” şeklindeki açık düzenlemesi karşısında katılmamaktayız¹⁰⁹.

2- Mağduru

Sarkıntılık cürmünün mağduru kadınlar ve erkeklerdir. Anayasa Mahkemesinin maddede geçen “genç erkeklere” ibaresindeki “genç” sözcüğü iptal eden kararından sonra cinsiyet ve yaş farkı söz konusu olmaksızın her şahıs bu suçun mağduru olabilir.

D- Suçun Unsurları

1- Maddi Unsuru

Suçun maddi unsurunu oluşturan sarkıntılık kanunda tanımlanmamıştır. Suçun düzenlendiği yeri ve uygulamayı dikkate alarak sarkıntılığın “belirli bir kimsenin edep ve iffetini ihlal eden, bu bakımdan onu rahatsız eden mutlaka vücuda teması da gerektirmeyen şehvi söz, yazı veya diğer hareketlerle gerçekleştirilen fiil” şeklinde tanımlamak mümkündür¹¹⁰. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 3.2.1998, 5-344/10 sayılı

¹⁰⁸ ÖNDER (dn. 1), 531; DÖNMEZER (dn. 1), 163.

¹⁰⁹ Aynı yönde bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 802; BAKICI (dn. 94), 680; GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 178.

¹¹⁰ Sarkıntılık, “bir şahsa karşı, onun rızası olmaksızın, şehvet maksadıyla, söz,

kararında sarkıntılığı “belirli bir kimseye karşı şehvet amacıyla işlenen, edep ve iffete saldırı teşkil eden ani ve hareketler yönünden kesiklik gösteren edepsizce davranışlar” şeklinde tanımlamıştır¹¹¹.

Sarkıntılık fiili sözle, yazıyla, vücuda temasla veya diğer maddi hareketlerle gerçekleştirilebilir. Buna göre, para karşılığı cinsel ilişki teklifi sözle¹¹², aynı teklifin mektupla yapılması¹¹³ veya edep ve iffete do-

---

fiil ve hareketle edep ve iffete yönelen tecavüzlere verilen ad”dır. Bkz: MEYDAN LAROUSSE, C.: 11, İstanbul, (Tarihsiz), 15. Doktrinde sarkıntılığa ilişkin çeşitli tarifler yapılmıştır. Sarkıntılığı Artuk-Gökçen-Yenidünya “*belirli bir kimsenin rızası hilafına edep ve iffetine dokunacak nitelikte şehvet duygusuyla söz, yazı veya vücuda temas biçiminde gerçekleştirilen sırnaşıkça hareketler*” şeklinde (Bkz: ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 798); Önder, “*Bir erkek tarafından, kadın, kız veya genç erkeğe karşı aleniyet şartı aranmaksızın, irza geçme veya tasaddi suçlarının teşebbüs derecesini de teşkil etmeyen, mağdur üzerinde devamlılık arzetmeyen ve fakat vücuda temasın da şart olmadığı söz, yazı veya diğer hareketlerle gerçekleştirilen temelinde cinsel dürtünün bulunduğu fiiller*” olarak (Bkz: ÖNDER (dn. 1), 531) ve Dönmezer ise, “*bir şahsa karşı, onun rızası hilafına olarak şehvet maksadıyla söz, fiil ve hareketlerle, edep ve iffete tecavüz teşkil edecek surette ve fakat irza tecavüz ve tasaddi cürümlerine veya bunların teşebbüsüne varmayacak şekilde yönelen tecavüzler*” biçiminde tanımlamıştır (Bkz: DÖNMEZER (dn. 1), 166).

111 Yarg. CGK. 3.2.1998, 5-344/10 (OTACI (dn. 24), 149).

112 “Dairemizce de benimsenen Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 9.5.1977 tarihli içtihadına göre bir kadına para karşılığı cinsel ilişki teklifi sarkıntılık niteliğinde sayılır.” Yarg. 5. CD. 18.7.1991, 1927/3154 (ERDURAK (dn. 51), 692); Yarg. 4. CD. 30.12.1981, 7441/7556 (OTACI (dn. 24), 153). Buna karşın bir kararda, “Sanığın, mağdur Ali’ye cinsi temas teklifinden ibaret, mütemadi ve sırnaşıkça bir hal almayan eylemin söz atma niteliğinde olduğu gözetilmeden sarkıntılık suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir” (Yarg. 5. CD. 31.3.1993, 948/1345; ERDURAK (dn. 51), 698); yine başka bir kararda “Sanığın tanımadığı müştekiye bir defaya mahsus olmak üzere para karşılığı cinsel ilişki teklif etmesi söz atma suçunu oluşturduğu halde sarkıntılık kabulü,” (Yarg. 5. CD. 1.3.1991, 1000/1056; BAKICI (dn. 16), 252) denilmiştir. Görüldüğü gibi kararlar uyumlu değildir. Kanımızca Yargıtay Ceza Genel Kurulunun söz konusu 1977 tarihli kararında her ne kadar evli bir kadına cinsel ilişki teklifi sarkıntılık sayılmış ise de, kişi onuru, ar ve haya duygusu evli olup olmamasına göre değişmeyeceğinden, bu nitelikteki her türlü teklifin mağdurun durumuna bakılmaksızın sarkıntılık sayılması gerekir.

113 Yarg. 2. CD. 11.6.1954, 8790/8487 (ÖNDER (dn. 1), 536). Buna karşın, bir ka-

kunacak şekilde birden fazla mektup gönderilmesi yazıyla¹¹⁴; kolunu mağdurenin boynuna dolamak vücuda temasla¹¹⁵ ve mağdura karşı gül koklamak¹¹⁶ başkaca maddi hareketlerle gerçekleştirilen sarkıntılığa örnektir.

Sarkıntılık teşkil eden fiillerin aleni olması ve mağdura bedenen eza ve cefa çektirmesi şart değildir¹¹⁷. Bu bakımdan, ıssız ve kimsenin bulunmadığı bir yerde cinsel ilişki teklifi ile sarkıntılık suçu oluşur. Aynı şekilde, uyumakta olan mağdurenin evine girilerek vücudunun bazı yerlerinin ve göğsünün sıkılması biçiminde gerçekleşen hareketler de sarkıntılıktır¹¹⁸.

Ayrıca bu fiiller doğrudan mağdura karşı işlenmelidir. Mağdura karşı işlenmeyen fiiller, örneğin mağdurenin kocasına, babasına ve nişanlısına yazılan mektuplar, söylenen sözler ve yapılan hareketler, sarkıntılık suçunu değil şartları var ise hakaret suçunu oluşturur¹¹⁹. Buna

---

dına cinsi münasebet teklifinde bulunmak için değil de evlenmek arzusunu belirtmek için mektup yazılması halinde sarkıntılık suçundan söz edilemeyecektir. Bkz: Yarg. 2. CD. 14.12.1948, 12369/12375 (ÖNDER (dn. 1), 536); Yarg. 5. CD. 17.4.1974, 1127/777 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 549).

- 114 “Sanığın mağdureye edep ve iffetine dokunacak şekilde birden fazla mektup gönderdiği ve böylece vukubulan sırnaşıkça davranışların tümü itibariyle sarkıntılık suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin...” Yarg. 5. CD. 6.2.1980, 1231/1203 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3771).
- 115 Yarg. 5. CD. 25.11.1987, 682/6680 (BAKICI (dn. 94), 680, dpn:5).
- 116 Yarg. CGK. 25.2.1934, 110/51 (ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 801, dpn: 181).
- 117 ÖNDER (dn. 1), 531; BAKICI (dn. 16), 233-234; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 802-803; OTACI (dn. 24), 145.
- 118 ÖNDER (dn. 1) 534.
- 119 BAKICI (dn. 16), 235; BAKICI (dn. 94), 684; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 803; OTACI (dn. 24), 145. “TCK.nun 421 inci maddede yazılı suçun oluşması için eylemin doğrudan doğruya mağdureye karşı işlenmiş olması gerekmesine, olayımızda ise sanığın mağdure ile ilgili ve başkasıyla evlenmesini önlemeye yönelik sözleri içeren ve onun nişanlısının babasına yoladığı mektubun sarkıntılık suçunu oluşturmadığı gibi, hakaret niteliğinde de bulunmadığı gözetilmeden beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine (TCY.nın 421/2 inci maddesi uyarınca) karar verilmesi ...” Yarg. 5. CD. 30.5.1985, 2347/2469 (BAKICI (dn. 94), 684). “Muhtelif tarihlerde, davaya konu olan mektupların, mağdureye değil doğrudan doğruya babasına gönde-

karşın, sanığın ısrarlı şekilde öksürerek bahçede çamaşır toplayan mağdurenin bakmasını sağlayıp açık balkon kapısından alt tarafı tamamen çıplak vaziyette ona karşı cinsel organı ile oynaması eylemi, belli bir kişi hedef alınarak yapıldığı için sarkıntılık suçunu oluşturur¹²⁰.

Sarkıntılık tevali eden sırnaşıkça bir hal alan söz atmalarla gerçekleştirilebildiği gibi¹²¹, sözlü saldırılara eklenen vücuda temas dışındaki maddi hareketlerle de işlenebilmektedir. Kanaatimizce, sanığın mağdureye söz attıktan sonra, onu ısrarlı bir şekilde takip etmesi veya evinin kapısını yumruklaması ya da camına vurması eylemin sırnaşıklığını gerektirmeksizin sarkıntılık suçunu oluşturur¹²². Yargıtay'ın bu şekilde gelişen olaylara ilişkin kararları yeknesak değildir. Örneğin bir kararda, "Sanıkların müştekinin kapısını vurup onu dışarı çağdırmaktan ibaret eylemlerinin devamlılık arz etmediği ve sırna-

---

rilmiş olmasına, mağdure tarafından içeriği bilinmeyen mektupların, mağdure ile hayat arkadaşlığı yapılamaması ve evlenmeye izin verilmesini arzu edip, edep ve iffete dokunacak nitelikte de bulunmadığına göre; olayda sarkıntılık bulunduğu kabulü ile, yazılı şekilde (TCK. 421, 59. maddelere uyarınca mahkumiyet) karar verilmesi, kanuna aykırıdır." Yarg. 5. CD. 26.9.1979, 2037/2515 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 548).

¹²⁰ Yarg. 5. CD. 14.12.1987, 1751/7284 (BAKICI (dn. 16), 258).

¹²¹ "Sanığın, müştekinin evine birkaç kez telefon etmek suretiyle "seni beğeniyorum, seninle evlenmek istiyorum, buluşmak istiyorum, bu geceyi seninle geçirmek istiyorum, beraber yatacağız, hazırlan, üzerindeki çıkar, soyun"" şeklinde, sırnaşıkça hal alan ve tevali eden sözler sarfetmesi sarkıntılık suçunu oluşturur" Yarg. 5. CD, 12.2.1992, 174/465 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3766).

¹²² Bu nedenle, Yargıtay'ın "1- Sanığın tevali eden söz atma, kapı zilini çalma ve pencere camına vurma eylemlerinin sırnaşıkça bir hal alması nedeni ile sarkıntılık suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi, (TCY.nın 421/1. maddesiyle hüküm kurulmuştur.) 2- sanığın, müştekinin kapı zilini çalmak ve pencere camına vurma şeklinde belirlenen eylemlerinin dahi sarkıntılık suçunun unsurlarına dahil olduğu dikkate alınmadan itidal ve muvazene dışı harekette bulunduğu bahisle mahkumiyetine (TCY.nın 547. maddesi) karar verilmesi," (Yarg. 5. CD. 3.2.1989, 6222/240; BAKICI (dn. 16), 256) şeklindeki kararına sonuç olarak katılmakla birlikte eylemlerin sırnaşıkça bir hal aldığı için sarkıntılık olarak nitelendirilmesi bakımından katılmamaktayız. Kanaatimizce söz atmalara eklenen kapı zilini çalma veya pencere camına vurma gibi eylemler sırnaşıkça bir hal almasa bile sarkıntılığa vücut verir.

şıkça bir hal almadığı, bu sebeple de söz atma niteliğinde kaldığı gözetilmeden üç defa vurulduğundan bahisle yazılı şekilde (TCK.'nun 421/2. maddesiyle) hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir"¹²³ denilmiştir. Söz atma suçu ancak sözle, sözcüklerle işlenebildiğinden ve söz atmalara eklenen maddi hareketler sarkıntılık suçunu oluşturduğundan¹²⁴ Yargıtay'ın söz konusu kararını yerinde bulmamaktayız. Başka bir karar ise, "Geceleyin müştekinin camını tıklatarak ona "beni içeri al, aç kapıyı içeri gireceğim" diyen sanığın eyleminin sarkıntılık suçunu oluşturduğu anlaşıldığı halde bu suçtan beraatine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir" şeklindedir. Söz atmalara eklenen maddi hareketleri sırnaşık bir hal alması gerekmeksizin sarkıntılık sayan bu karar ise kanaatimizce yerindedir¹²⁵.

Sarkıntılık serbest hareketli bir suçtur. Bu bakımdan hangi hareketlerin sarkıntılık oluşturacağını önceden tayin etmek mümkün değildir¹²⁶. Nitekim, Yargıtay kararlarına yansıyan sarkıntılık olayları çeşitlilik arz etmektedir: Sanığın mağdureyi elinden tutarak öpmek istemesi¹²⁷; sanığın 2-3 aydan beri müştekinin evine taş atmak, penceresine tırmanıp mağdureye ".. seni kaçıracağım" v.s demesi¹²⁸; sanığın mağdureyi تنها bir köşeye çekerek dudaklarından ve boynundan öpmesi¹²⁹; sanığın müştekiyi ısrarla takip ederek söz atması¹³⁰; sanığın müştekinin evine telefon ederek "seni beğeniyorum, seninle evlenmek istiyorum, buluşmak istiyorum, bu geceyi seninle geçirmek istiyorum, beraber yatacağız, hazırlan üzerindeki çıkar, soyun ..." şeklinde sırnaşıkça sözler sarf etmesi¹³¹; sanığın mağdureyi gözetleyip laf atması¹³²; sanığın mağdureyi uzun süre izleyip konuşmak istediğini be-

¹²³ Yarg. 5. CD. 28.2.1992, 461/632 (ERDURAK (dn. 51), 694).

¹²⁴ GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 179; DÖNMEZER (dn. 1), 163.

¹²⁵ Yarg. 5. CD. 9.2.1993, 8-457 (ERDURAK (dn. 51), 696).

¹²⁶ BAKICI (dn. 16), 234; ÖNDER (dn. 1), 531.

¹²⁷ Yarg. 5. CD. 14.5.1991, 1382/2483 (ERDURAK (dn. 51), 691).

¹²⁸ Yarg. 5. CD. 20.5.1991, 2446/2656 (ERDURAK (dn. 51), 691).

¹²⁹ Yarg. 5. CD. 4.6.1991, 1894/2978 (BAKICI (dn. 16), 251). Yarg. 5. CD. 6.12.1984, 4173/4673 (BAKICI (dn. 16), 261).

¹³⁰ Yarg. 5. CD. 6.1.1992, 5102/75 (ERDURAK (dn. 51), 694).

¹³¹ Yarg. 5. CD. 12.2.1992, 174/465 (ERDURAK (dn. 51), 694); Yarg. 5. CD. 20.11.1989 4804/5659 (BAKICI (dn. 16), 255).

¹³² Yarg. 5. CD. 7.9.1992, 2389/2561 (ERDURAK (dn. 51), 695).

yan etmesi ve bu maksatla evinin kapısını yumruklaması¹³³; sanığın geceleyin mağdurenin camını tıklatarak ona “beni içeri al, aç kapıyı gireceğim” demesi¹³⁴; sanığın ısrarlı biçimde mağdureyi izleyip evinin çevresinde dolaşması ve her gördüğünde el işaretleri yapıp, ıslık çalması¹³⁵; sanığın mağdureye eliyle şeklini tarif ederek cinsi ilişki teklifinde bulunması¹³⁶; sanığın, yolda karşılaştığı mağdureleri takip edip onlara karşı cinsel organını çıkarıp, oynaması¹³⁷; sanığın evinin balkonunda bulunan mağdureye ıslık çalıp bakmasını sağlayarak tenasül organını göstermesi¹³⁸; alkollü sanığın yoldan geçen mağdureye arkadan sarılıp, kalçasına el atması¹³⁹; sanığın erkeklik organını çıkararak, mağdureye karşı gösterip sallaması¹⁴⁰; ıslık çalmak¹⁴¹; sanığın herkesçe müstehcen olduğu kabul edilebilir nitelikteki seks mecmuasını, gazete içerisinde müdahile verip okumasını istemesi¹⁴²; sanığın pencereden yarı beline kadar sarkarak mağdurenin göğüslerini sıkması¹⁴³; sanığın odaya aldığı mağdurenin klotunu çıkarttırıp cinsel organını seyretmesi¹⁴⁴; sanıkların müştekilere laf atması, omuz

-
- 133 Yarg. 5. CD. 29.9.1992, 2584/2866 (ERDURAK (dn. 51), 696); Yarg. 5. CD. 3.2.1989, 6222/240 (BAKICI (dn. 16), 256).
- 134 Yarg. 5. CD. 9.2.1993, 8/457 (ERDURAK (dn. 51), 696).
- 135 Yarg. 5. CD. 31.1.1984, 3948/222 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537); Yarg. 5. CD. 27.2.1991, 5745/960 (BAKICI (dn. 16), 252).
- 136 Yarg. 5. CD. 15.12.1983, 3794/4346 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537).
- 137 Yarg. 5. CD. 29.11.1983, 3829/4017 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537); Yarg. 5. CD. 17.10.1990, 3126/4477 (BAKICI (dn. 16), 253).
- 138 Yarg. 5. CD. 7.10.1983, 3312/3175 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538); Yarg. 5. CD. 18.10.1990, 3126/4477 (BAKICI (dn. 16), 253); Yarg. 5. CD. 14.12.1987, 1751/7284 (BAKICI (dn. 16), 258); Yarg. 5. CD. 10.03.1988, 3476/5894 (OTACI (dn. 24), 161); Yarg. 5. CD. 22.3.1983, 739/1008 (OTACI (dn. 24), 164).
- 139 Yarg. 5. CD. 13.9.1983, 2929/2848 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538); Yarg. 5. CD. 27.2.1989, 640/792 (OTACI (dn. 24), 161).
- 140 Yarg. 5. CD. 16.11.1982, 4105/4167 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 540); Yarg. 5. CD. 12.3.1985, 704/943 (OTACI (dn. 24), 163).
- 141 Yarg. 5. CD. 22.9.1982, 3064/3229 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 541).
- 142 Yarg. 5. CD. 18.2.1982, 414/487 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 544); Yarg. 5. CD. 24.4.1992, 861/1300 (BAKICI (dn. 16), 249).
- 143 Yarg. 5. CD. 30.7.1979, 2397/2170 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 548); Yarg. 5. CD. 17.04.1996, 673/1316 (OTACI (dn. 24), 157).
- 144 Yarg. 5. CD. 13.11.1985, 4002/4434 (BAKICI (dn. 16), 260).

vurması ve onları takip ederek yüzlerine sigara dumanı üflemesi¹⁴⁵; sanığın mağdureye ayna tutması ve kucak açarak sırnaşıkça hareketlerde bulunması¹⁴⁶.

2- Manevi Unsur

Sarkıntılık kasten işlenebilen suçlardandır¹⁴⁷. Ancak bu suçun vasfı ve kanunumuzdaki sistematik yeri, failin şehvet hissiyle hareket etmesini, mağdurun edep ve iffetini hedef alan fiilleri sarkıntılık amacıyla gerçekleştirmesini de gerektirir¹⁴⁸. Aksi halde sarkıntılık cürmünü benzeri hareketlerle işlenebilen hakaret, sövme veya tehdit suçlarından ayırt etmede zorluk yaşanır¹⁴⁹. Bu nedenle, doktrinde Önder tarafından savunulan sarkıntılık teşkil eden hareketlerin bile rek ve istenerek yapılmasının kast bakımından yeterli olduğu, faildeki psikolojik durumun bu suçta bulunması gereken kastı etkilemeyeceği yönündeki görüşe katılmamaktayız¹⁵⁰. Zira, ceza hukukunda kast failin işlenen suç tipindeki bütün unsurları bilmesi ve istemesini gerektirir¹⁵¹. Buna göre sarkıntılıkta failin maksadına bakılmaksızın objektif olarak edep ve iffete yönelik hareketlerin varlığı kast için yeterli görülür ise, fail bilmediği ve istemediği neticeden sorumlu tu-

145 Yarg. 5. CD. 10.5.1999, 718/2062 (OTACI (dn. 24), 154).

146 Yarg. 5. CD. 2.4.1969, 1170/1184 (OTACI (dn. 24), 167).

147 ÖNDER (dn. 1), 535; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 803; SOYASLAN (dn. 13), 329.

148 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 803; BAKICI (dn. 94), 684. “... Suç failinin söz ve davranışlarında sarkıntılık amacı bulunmalı, suç bu kasıt altında işlenmelidir. Böyle olunca; olayımızda, öteden beri araları miras nedeniyle açık olan taraflar eylemli ve sözlü şekilde tartışırken sanığın sarf ettiği sözleri ve davranışları sarkıntılık kastına bağlamak olanağı mevcut değildir, amacı hakaret olan sanık, müştekiye eylemli biçimde ve de sözle hakaret etmiştir. Bu itibarla; hakaret suçunu oluşturan söz ve davranışların sarkıntılık olarak nitelendirilmesi ve sanığın yazılı madde ile (TCK'nın 421/2) cezalandırılması, bozmayı gerektirmiştir”. Yarg. 5. CD. 11.2.1986, 6788/491 (OTACI (dn. 24), 162).

149 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 803.

150 ÖNDER (dn. 1), 535-536.

151 ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 69) 592 vd.; ÖZTÜRK/ERDEM/ÖZBEK (dn. 72), 201 vd.

tulmuş olur. Bu nedenle Yargıtay'ın "sanığın kızgınlık sonucu olsa da cinsel organını şikayetçiye göstermesi, hakaret değil sarkıntılık sayılmalıdır" yönündeki kararı yerinde değildir¹⁵².

Şu halde, objektif olarak edep ve iffeti ihlal eden iz'aç edici davranışların şehvet kastıyla mı, yoksa hakaret veya sövme amacıyla mı yapıldığı somut olayın özelliklerine göre hakim tarafından tayin edilmelidir¹⁵³. Nitekim, Yargıtay Ceza Genel Kurulu 8.4.1985 tarih ve 576/209 sayılı kararında "Mağdurenin vaki hareketleri üzerine, sanığın, sırf onu küçük düşürmek kasdıyla tenasül uzvunu göstermesi, şehvet maksadıyla yapılmış bir davranış olarak kabul edilemeyeceğinden, hakaret suçunu oluşturur" demiştir¹⁵⁴. Yargıtay'ın aynı yönde değişik kararları mevcuttur: "Bahçeden geçme meselesinden dolayı tarafların arasında çıkan tartışma sırasında sanığın sarkıntılık kastı bulunmaksızın "utanmaz kadın" diyerek cinsel organını açıp "sen ev aşığı değil bunun aşığıydın, gece gelip sinkaf edeceğim" şeklinde sözler sarf etmesinin hakaret suçunu oluşturduğu gözetilmeyerek ayrıca sarkıntılık suçundan da mahkumiyet kararı verilmesi, yasaya aykırıdır"¹⁵⁵. "Bir saat meselesinden araları açık bulunan müdahil ile sanığın ve çocuklarının olay günü kavga ettikleri sırada, sanığın mağdureyi halk arasında küçük düşürmek ve rencide etmek gayesi ile şalvarının ipini yere düşürmesi ve "senin kışını herkese göstereceğim" şeklinde sözler sarf etmesinin hakaret kastına bağlı bulunduğu gözetilmeyerek, unsurları oluşmayan sarkıntılık suçundan TCK'nın 421/2 maddesi ile hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir"¹⁵⁶. "Aradaki husumet nedeniyle sanığın müştekiye hitaben "... kocan hapse düştü, sen bana kaldın orospu karı..." şeklindeki sözleri söylemekten ibaret eyleminin hakaret suçunu oluşturacağı gözetilmeden, yazılı şekilde sarkıntılıktan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir"¹⁵⁷. "Tahliye ettikleri evde kalan ve kira borcu nedeniyle verilmek istenmeyen bir kısım eşyasını almaya gelen müştekinin "niye buzdolabımı, çamaşır makinemi vermiyorsun hayvan oğlu hayvan ..." diye söylemesi üzeri-

¹⁵² Yarg. 5. CD. 4.4.1984, 1272/1394 (OTACI (dn. 24), 164).

¹⁵³ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 803; BAKICI (dn. 94), 682-683.

¹⁵⁴ SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3764.

¹⁵⁵ Yarg. 5. CD. 9.12.1992, 3681/3910 (OTACI (dn. 24), 158).

¹⁵⁶ Yarg. 5. CD. 20.2.1986, 433/761 (OTACI (dn. 24), 161-162).

¹⁵⁷ Yarg. 5. CD. 3.10.1991, 3546/4086 (ERDURAK (dn. 51), 692).

ne pantolonunun üzerinden cinsel organını eliyle tutarak "... sen bunu al..." diyen sanığın eyleminin hakaret suçunu oluşturduğu gözetilmeden sarkıntılık kabulü ile yazılı şekilde (T.C.K.'nun 421/2. maddesiyle) hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir"¹⁵⁸.

3- Hukuka Aykırılık Unsuru

TCK. m. 425'te sarkıntılıkta bulunanlar hakkında takibat icrası şikayete bağlanmıştır. Bu nedenle şehvi duygularla edep ve iffete yönelik olarak aralıklı biçimde süregelen tedirgin edici, edepsizce ve sırnaşıkça hareketlerle işlenen sarkıntılık fiiline mağdurun rıza göstermesi gerekir. Eğer eylemlerin icrasında mağdurun rızası var ise sarkıntılık suçu teşekkül etmez. Yarg. CGK. 10.2.1969 tarih ve 5/2 sayılı kararında 15 yaşından küçük olanların sarkıntılık ve söz atma teşkil eden hareketlere gösterdikleri rıza geçersiz sayılmış ve uygulamada bu yönde gelişmiştir¹⁵⁹. Bu hususta detaylı bilgi için yukarıda söz atma suçunun hukuka aykırılık unsuruna ilişkin açıklamalara bakılmalıdır.

¹⁵⁸ Yarg. 5. CD. 12.3.1993, 834/1157 (ERDURAK (dn. 51), 698).

¹⁵⁹ "Sanığın, otomobil içinde birlikte sabahladıkları mağdureyi, rızasıyla öpüp okşamak şeklindeki devamlılık arzeden şehvi arzuların, cinsi münasebet dışında tatmine yönelik eylemlerinin, mağdurenin 15 yaşını bitirmiş olması nedeniyle, suç oluşturmayacağı gözetilmeyerek, sarkıntılık suçu olarak nitelendirilip yazılı şekilde cezalandırılmasına karar verilmesi, yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 30.11.1983, 3867/4074 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537). Nişan bozulduktan sonra da, aralarındaki hissi ilişkinin devam ettiği anlaşılan sanık ile mağdurenin, olay gecesi birlikte sanığın dayısına ait evin damına çıktıkları ve burada seviştikleri, tarafların, olayı takiben alınan ve inanılması gereken hazırlık ifadelerinden anlaşılmış ve böylece, sanığın eyleminde sarkıntılık suçunun unsurları oluşmamış bulunduğu nazara alınmayarak, yazılı şekilde (TCK. nun 421/2 ve 59. maddeleri uyarınca) mahkumiyet hükmü kurulması, yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 5.10.1983, 2555/3120 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 5.5.1970, 1627/1594 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3773); Yarg. 5. CD. 17.10.1967, 2895/3064 (SAVAŞ/MOLLAMAHMUTOĞLU (dn. 32), 3773); Yarg. 5. CD. 8.6.1983, 1779/2151 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538); Yarg. 5. CD. 2.3.1992, 428/660 (ERDURAK (dn. 51), 694); Yarg. 5. CD. 18.6.1992, 1544/2051 (ERDURAK (dn. 51), 695); Yarg. 5. CD. 24.9.1992, 2447/2830 (ERDURAK (dn. 51), 695-696); Yarg. 5. CD. 2.3.1993, 506/888 (ERDURAK (dn. 51), 697); Yarg. 5. CD. 5.5.1970, 1627/1594 (OTACI (dn. 24), 167).

E- Suçun Özel Görünüm Şekilleri

1- Teşebbüs ve İştirak

Sarkıntılık belirli bir kimsenin edep ve iffetini ihlal eden fiillerin icrasıyla tamamlanan şekli bir suç olup tam teşebbüse uygun değildir. İcra hareketlerinin kısımlara bölünebildiği durumlarda ise eksik teşebbüs mümkündür¹⁶⁰. Örneğin cinsel ilişki teklifini içeren mektubun mağdureye verilmeden ele geçirilmesi halinde eksik teşebbüs söz konusudur.

Sarkıntılık iştirak bakımından özellik arz etmez. Bu nedenle sarkıntılık suçunda iştirakin her şeklinin gerçekleşmesi mümkündür¹⁶¹.

2- İçtima

Sırnaşıkça bir hal alan iz'aç edici davranışların bütünü sarkıntılık teşkil ettiği hallerde teselsül hükümleri uygulanmaz; zira bu hallerde tek sarkıntılık cürmünün icra hareketleri söz konusudur¹⁶². Örneğin, failin tarlada çalışan mağdureye, kendisi ile cinsi temasta bulunması için teklifte bulunması, kısa bir zaman sonra, geri gelerek, aynı sözleri tekrarlaması şeklinde gerçekleşen hareketlerin tümü tek sarkıntılık suçunu oluşturacağından, tekrarlayan cinsel ilişki teklifi için müteselsil suç hükümleri uygulanamaz¹⁶³. Buna karşın Yargıtay'ın farklı zamanlarda gerçekleşen söz atmaları bütün halinde sarkıntılık sa-

¹⁶⁰ Aynı yönde bkz: ÖNDER (dn. 1), 536; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 805.

¹⁶¹ ÖNDER (dn. 1), 536; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 805.

¹⁶² "İz'aç edici sırnaşıkça hareketler, tümü itibariyle, sarkıntılık suçunu teşkil ettiği ve teselsülün bu suçun unsurlarına dahil bulunduğu nazara alınmayarak, TCK. nun 80. maddesi ile cezaların artırılması, yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 31.1.1979, 101/170 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 549). "Sanığın, mağdureye sırnaşıkça sözler sarfettikten hemen sonra cinsel uzvunu çıkarıp ona doğru sallaması şeklinde sabit olan eylemin bütün halinde tek sarkıntılık suçunu oluşturacağı gözetilmeden iki ayrı suç kabul edilerek yazılı şekilde söz atma ve alenen vaz'ı harekette bulunmaktan hüküm kurulması," Yarg. 5. CD. 18.10.1990, 3237/4510 (BAKICI (dn. 16), 253).

¹⁶³ Yarg. 5. CD. 12.5.1983, 1687/1734 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 539).

yan uygulamasına katılmamaktayız¹⁶⁴.

Sarkıntılığın diğer şekillerinde ise müteselsil suçun gerçekleşmesi mümkündür. Gerçekten her biri müstakilen sarkıntılık teşkil eden eylemlerin aynı suç işleme kararı altında tekrarlandığı hallerde müteselsil suç hükümleri uygulanacaktır. Yargıtay'ın bu yönde kararları mevcuttur: "Sanığın; bir aylık zaman dilimi içerisinde, 11 yaşında bulunan mağdureye cinsel organını gösterdiği, birkaç gün sonra da çalılar arasında gizlenerek tuvalet ihtiyacını gideren mağdureyi seyrettiği ve bir başka gün ise ahırda hayvanlara bakan mağdureye sarılarak öptüğü olaylarda, Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasında, suçun sübutu yönünden bir ihtilaf bulunmamaktadır. Uyuşmazlığın konusunu; sanığın ahırda mağdureye sarılıp öpme biçiminde oluşan üçüncü eyleminin, "tasaddi suçunu mu oluşturduğu, yoksa zincirleme biçiminde işlenen sarkıntılık suçunun teselsülü mahiyetinde mi bulunduğu" hususu teşkil etmektedir. ... Maddi olayda, sanık; ahırda yalnız gördüğü mağdureye sarılarak onu öpmüştür. Hareketleri soyut ve kesintili olup devamlılık arz etmemektedir. Mağdurenin cinsel organlarını ellemiş, okşayıp öpmesi sürekli olmamıştır. Sarılma ve öpmesi tasaddi suçunu oluşturacak boyuta ulaşmamış ve eylemi belli bir yoğunluk kazanmamıştır. Bu nedenle, sanığın ahırda vuku bulan eyleminin sarkıntılık suçunu oluşturduğu ve daha önce işlediği sarkıntılık fiilinin, aynı suç işleme kararı altında teselsülü niteliğinde bulunduğu anlaşılmalı, direnme kararının bozulmasına karar verilmelidir"¹⁶⁵.

¹⁶⁴ Ayrıntılı bilgi için söz atma cürmünde içtima ilişkisi kısıma bakılabilir.

¹⁶⁵ Yarg. CGK. 24.12.1990, 5-343/361 (OTACI (dn. 24), 149-150). Yargıtay Ceza Genel Kurulu yeni bir kararında müteselsil suçla ilgili olarak aynı görüşü tekrarlamıştır. Buna göre; "Sanığın, 1994 yılından beri çeşitli tarihlerde, öz kızı olan her iki mağdurenin birçok kez göğüslerini ve kalçalarını ellediği, sürtündüğü, benimle yat, ellerin, gözlerin, yüzün ne güzel dediği, onlardan hoşlandığını söylediği, değişik zamanlarda yazdığı küçük pusulaları mağdure F.'ye verdiği ve oda kapısından içeri attığı olayda; Özel Daire ile Yerel Mahkeme arasındaki uyuşmazlık, her mağdureye yönelik sarkıntılık suçlarından cezalandırılan sanık hakkında ayrıca TCY'nin 80. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağına ilişkindir. Sarkıntılık suçu, belirli bir kimseye karşı şehvet amacıyla işlenen, edep ve iffete saldırı teşkil eden ani ve hareketler yönünden kesiklik gösteren edepsizce davranışlardır. Her biri söz atma niteliğinde olan eylemlerin, sırnaşıkça bir hal alması halinde eylemlerin tümü sarkıntılık suçunu oluşturmaktadır. Bu gibi hallerde sarkıntılık suçu bünyesinde teselsülü de içerdiğinden ayrıca TCY'nin 80. maddesi ile ceza ar-

Sarkıntılık teşkil eden hareketler birden fazla mağdura karşı yapılmış ise yerleşik uygulamaya göre mağdur adedince suç oluşacaktır¹⁶⁶.

Buna karşın failin gerçekleştirdiği sarkıntılık suçunun unsurlarından olmayan diğer hareketler bakımından gerçek içtima kuralları uygulanır. Buna göre; “Şikayetçiyi önceden takip eden, olay tarihinde de sarhoş şekilde yanından geçerken bir şeyler söyleyen ve kolundan tutmaya kalkışan sanığın eyleminin tümü, eldeki kanıtlara göre sarkıntılık ve sarhoşluk suçunu oluşturur”¹⁶⁷. “Gayrimeşru maksatla eve giren sanığın mağdureye sarkıntılıkta bulunduğu kabul edilerek bu suçtan mahkumiyetine karar verildiği halde, oluştuğu anlaşılan gündüzün mesken masuniyetini ihlal suçundan bazı gerekçelerle beraatine hükümlenmesi” yasaya aykırıdır¹⁶⁸.

---

tırlamaz. Fakat, müstakilen her biri sarkıntılık suçunu oluşturan eylemlerin, aynı suç işleme kararı altında kısa aralıklarla tekrarı halinde suç, zincirleme biçimde işlendiğinden TCY'nın 80. maddesi uygulanmalıdır. Aksi halde sarkıntılık suçunu oluşturan ilk eyleminden cezalandırılan sanık, ayrı ayrı suç oluşturan sonraki eylemlerinden cezalandırılmamış olacaktır. Bu itibarla, sanığın ayrı ayrı sarkıntılık suçunu oluşturan ve aynı suç işleme kararı altında kısa aralıklarla tekrarlanan eylemleri nedeniyle TCY'nın 80. maddesinin uygulanması yerindedir.” Yarg. CGK. 3.2.1988, 5-344/10 (OTACI (dn. 24), 149). Aynı yönde bkz: “Sanığın aynı gece ve kısa aralıklarla mağdureye karşı iki kez sarkıntılıkta bulunduğu kabul edilmiş olmasına göre, eylemlerinin bir suç işleme kararının icrası cümlesinden olarak aynı yasa hükmünün birden fazla ihlal eder nitelikte olup olmadığı tartışılmadan, her bir eylemin ayrı kast altında işlendiğine dair deliller de gösterilmeden sarkıntılık suçunda iki kere ceza verilmesi bozmayı gerektirmiştir.” Yarg. 5. CD. 24.11.1997, 4040/7199 (OTACI (dn. 24), 157). Yarg. 5. CD. 1.3.1988, 5254/1438 (BAKICI (dn. 16), 256).

¹⁶⁶ “Şahıslara karşı, edep ve nezahet hislerini rencide edecek biçimde işlenen eylemlerde, mağdurların adedince suç oluşacağı göz önüne alınarak, TCK. nun 421/2. maddesi ile ayrı yarı iki ceza tayini gerekirken, yazılı şekilde hüküm (TCK. nun 421/2. maddesi uyarınca mahkumiyet) kurulması, yasaya aykırıdır.” Yarg. 5. CD. 9.6.1982, 2067/2373 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 542). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 20.11.1989, 4686/5640 (BAKICI (dn. 16), 255); Yarg. 5. CD. 5.2.1986, 597/345 (OTACI (dn. 24), 162); Yarg. 5. CD. 27.11.1997, 3950/4252 (OTACI (dn. 24), 157).

¹⁶⁷ Yarg. 5. CD. 27.2.1989, 640/792 (OTACI (dn. 24), 161); Yarg. 5. CD. 13.9.1983, 2929/2848 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 538).

¹⁶⁸ Yarg. 5. CD. 15.12.1992, 3732/4037 (BAKICI (dn. 16), 245).

Aynı şekilde şehvet hissi veya evlenme maksadıyla kaçırma (TCK. m. 429-430) sırasında veya sonrasında işlenen sarkıntılık fiilleri, bu suçun unsurlarına dahil olmadığından ayrıca cezalandırılır¹⁶⁹.

Irza geçme ve irza tasaddi suçlarının icrasına başlayıp ihtiyariyle bu hareketlerine son veren fail, vazgeçme anına kadar gerçekleştirdiği eylemlerin oluşturduğu suçtan sorumlu tutulacaktır (TCK. m. 61/II). Sarkıntılık, irza tasaddi ve irza geçme geçitli suçlardandır¹⁷⁰. Bu bakımdan, irza tasaddi ve irza geçme fiillerinin icrasından ihtiyariyle vazgeçmenin gerçekleştiği hallerde sarkıntılığın gerçekleşme ihtimali üzerinde durulmalıdır. Nitekim Yargıtay'ın bir kararında "Sanığın, mağdureyi hile ile evine getirip, kapıyı içeriden sürgüledikten sonra rızası dışında ve irza geçmek amacıyla, donuna el attığı, mağdurenin "seni anneme söylerim" demesi üzerine de, irza yönelik eyleminden, dıştan başkaca engel olmaksızın, bırakıp, kaçtığı, iddia, ikrar ve tanık anlatımı ile anlaşılmiş olmasına göre; TCK. nun 61/son. maddesi de gözetilerek olağan eylemin, sarkıntılık niteliğinde kabulü gerekirken, yazılı şekilde hüküm (TCK. nun 430/3, 414/2, 61 ve 71. maddeler uyarınca mahkumiyet) kurulması, yasaya aykırıdır"¹⁷¹ denmektedir.

169 "... Bu açıklamalar ışığında olaya bakıldığında sanığın "şehvet hissi" ile zorla kaçırdığı mağdurenin memelerini sıkmak ve öpmek suretiyle, ayrıca sarkıntılık suçunu da işlediği anlaşılmaktadır. Bu yeni suçun kaçırmanın vuku bulmakta olduğu teşebbüs aşamasında ve kaçırmanın tamamlanmasından sonra işlenmesinde hiçbir fark yoktur. Sonuç olarak bu açıklama ve kabul karşısında Yerel Mahkeme uygulaması ve Özel Daire onama kararı sonucu itibariyle yerindedir. C. Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir." Yarg. CGK. 12.12.1988, 466/526 (OTACI (dn. 24), 150-151). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 9.12.1992, 3179/3882 (BAKICI (dn. 16), 245); Yarg. 5. CD. 3.12.1991, 446/5268 (ERDURAK (dn. 51), 693).

170 Aynı yönde bkz: ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 806; BAKICI (dn. 94), 684.

171 Yarg. 5. CD. 9.11.1983, 3415/3721 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 537). Aynı yönde bkz: Yarg. 5. CD. 23.2.1993, 396/723 (ERDURAK (dn. 51), 697); Yarg. 5. CD. 20.5.1992, 1410/1711 (ERDURAK (dn. 51), 695); Yarg. 5. CD. 18.3.1960, 775/1310 (GÖZÜBÜYÜK (dn. 4), 182-183).

V- Söz Atma Ve Sarkıntılık Suçlarında Kovuşturma Usulü ve Yaptırım

A- Kovuşturma Usulü

TCK. m. 425 'e göre söz atma ve sarkıntılık cürümlerinden takibat icrası şahsi dava ikamesine bağlıdır. CMUK. m. 344'te sayılanlar dışındaki suçlardan şahsi dava açılmayacağından maddedeki "şahsi davaya bağlıdır" ibaresini "şikayete tabidir" şeklinde anlamak gerekir¹⁷². Eğer söz atma ve sarkıntılık suçlarından şahsi dava açılmış ise CMUK. m. 359 uyarınca usuli işlemler durdurulur ve dava dosyası görevli mahkemede davayı açması için Cumhuriyet Savcılığına gönderilir¹⁷³.

Söz atanlar ve sarkıntılıkta bulunanlar hakkında kovuşturmanın başlayabilmesi bu suçlardan doğrudan zarar görenlerin altı aylık süre içinde (TCK. m. 108) yetkili mercilere (CMUK. m. 151) şikayette bulunmasına bağlıdır¹⁷⁴. Şikayet yapılmamış ise savcı kovuşturmayı re'sen başlatamaz¹⁷⁵. Aynı şekilde şikayet süresi içinde yapılmamış

¹⁷² DÖNMEZER (dn. 1), 168; ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA (dn. 2), 807-808; BAKICI (dn. 94), 685.

¹⁷³ Yarg. 5. CD. 7.4.1986, 6857/1705 (BAKICI (dn. 94), 685).

¹⁷⁴ "Sanığa yükletilen sarkıntılık suçunun kovuşturmasının, yazılı şikayete bağlı bulunmasına, bunun için CMUK. nun 151. maddesinde öngörüldüğü biçimde ve belirtilen makamlara yapılması veya TCK.nun 108. maddesinde belirtilen süre içerisinde açılmış olan kamu davasına katılma dilekçesinin gerekli bulunmasına, polis ya da jandarmaya yapılacak başvurunun da suçüstü hükümleri dışında, usulüne uygun şikayet tutanağı niteliğinde olmasına göre, şikayet yokluğu nedeniyle, CMUK. nun 253/4. maddesi uyarınca yargılamanın durmasına karar verilmesi icap ederken, duruşmaya devamla yazılı şekilde (TCK. nun 421, 59 ve 647 sayılı kanununun 4, 6. maddeleri uyarınca) mahkumiyet hükmü kurulması, yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 14.1.1985, 4671/64 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 536).

¹⁷⁵ "1- Şahsi şikayete bağlı olan sarkıntılık suçundan dolayı, mağdur Erdal Can veya velisi tarafından, süresi içinde usulüne uygun olarak şikayet vaki olmadığı gözönüne alınarak, CMUK. nun 253. maddesi gereğince davanın durdurulmasına karar verilmesi gerekirken, duruşmaya devamla, sanığın (TCK. nun 421/2, 55. maddeleri uyarınca) mahkumiyetine karar verilmesi; .. yasaya aykırıdır." Yarg. 5. CD. 4.12.1981, 3766/3593 (ÇAĞLAYAN (dn. 3), 545).

ise düşme kararı verilir. Şikayet hakkı mümeyyizlere aittir. Şikayet-ten vazgeçme sanığın kabulüne bağlı olmaksızın mümkün iken, gerçekleştirilmiş şikayetin geri alınabilmesi için sanığın bunu kabul etmesi gerekir¹⁷⁶. Nitekim Yargıtay'ın 29.5.1991 tarihli bir kararında "Müşteki baba S., polis karakolunda alınan 3.9.1990 günlü ifadede ve C. Savcılığında verdiği aynı tarihli dilekçede sanık hakkında şikayetçi olmadığını ve vazgeçtiğini bildirmiş olması, Medeni Kanununun 16. maddesinde mümeyyiz küçüklerin şahsa bağlı haklarını kanuni mümessillerinin rızasına ihtiyaç duymadan kullanacaklarının açıklanmış bulunması ve velinin davadan vazgeçmesinin sonuç doğurabilmesi için mümeyyiz küçüğün muvafakatinin alınmasının şart olması nazara alınarak; kayden 13 yaşında olan mağdur A.'nin mümeyyiz bulunduğu fennen belirlenmesi halinde duruşmaya çağrılıp şahsi şikayetinden vazgeçip geçmediğinin ve feragatin sanık tarafından kabul edilip edilmediğinin sorulup saptanması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde sarkıntılık suçundan hüküm kurulması kanuna aykırıdır" denilmektedir¹⁷⁷.

B- Yaptırım

TCK. m. 421'e göre kadınlara ve erkeklere söz atanlar üç aydan bir seneye, sarkıntılıktaki bulunanlar altı aydan iki seneye kadar hapsolunurlar. Söz konusu cezalar TCK. nun 417 ve 418. maddelerine göre artırılmaz. Bu fiiller memur tarafından görev sırasında işlenmişse, tayin olunacak ceza TCK. 251. maddeye göre artırılır¹⁷⁸.

¹⁷⁶ ÖZTÜRK Bahri/ÖZBEK Veli Özer/ERDEM Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, 6. Baskı, Ankara 2001, 60-61; TOROSLU Nevzat, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 3. Bası, Ankara 2001, 49.

¹⁷⁷ Yarg. 5. CD. 29.5.1991, 2596/2908 (OTACI (dn. 24), 159). "Suç tarihinde 15 yaşını bitirmeyen sanık hakkında, takibi şikayete bağlı suçtan açılan kamu davası vazgeçmeyle düşmez." Yarg. 2. CD. 27.1.1988, 155/347 (OTACI (dn. 24), 152).

¹⁷⁸ "Sanığın görev sırasında öğrencilerine sarkıntılıktaki bulunduğu oluşa uygun biçimde kabul edilmiş olmasına göre TCK. nun 421/2 inci maddesi ile tayin olunan cezaların TCK. nun 251inci maddesi ile artırılması gerekirken sarkıntılık suçunda uygulama yeri bulunmayan TCK. nun 417 inci madde ile arttırılması cihetine gidilmesi," Yarg. 5. CD. 27.10.1987, 7539/5793 (BAKICI (dn. 16), 258).

Sonuç

1- Söz atma ve sarkıntılık fiilleri genel adabı ihlal eden edep ve iffete tecavüzün özel şekilleri olarak kanunumuzda yer almaktadır. Söz atma ve sarkıntılık suçlarının koruduğu hukuki değer kamu adabı ve iffeti, ar ve haya duygusu, kişilerin cinsel tamlığı ve bu çerçevede cinsel tacizlere karşı masuniyetidir.

2- Söz atma ve sarkıntılık alenen hayasızca hareketlerde bulunmak cürmünden (TCK. m. 419) öncelikle aleniyetin bu suçun unsurlarından olmaması ile ayrılmaktadır. Bunun dışında alenen hayasızca hareketlerin belli bir muhatabı yoktur. Kamu adabı ve iffetini rencide eden hareketlerin aleni bir şekilde gerçekleştirilmesi suçun teşekkülü için yeterlidir. Buna karşın bir hareketin söz atma ve sarkıntılık olarak nitelendirilebilmesi için belli bir kişiyi hedef alması şarttır.

Bunun dışında vücuda temasla gerçekleştirilen sarkıntılık ile ırza tasaddi suçları da (TCK. m. 415, 416/II) birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Bedeni temasla gerçekleştirilen sarkıntılıkta hareketler ani gerçekleşir, devamlılık göstermez, cinsel tatmin ve tahrike elverişli değildir. Gerçekleştirilen hareketler devamlılık arz eder, cinsel tatmin ve tahrike elverişli olursa ihlal sarkıntılık sınırlarını aşar ve ırza tasaddi suçu gerçekleşir.

3- Söz atma ve sarkıntılık suçu fail ve mağdur bakımından özellik göstermez. Ceza ehliyetine sahip her kişi bu suçun faili olabilir. Yaşa ve cinsiyete bakılmaksızın herkes de mağdur olabilir. Ancak söz atma ve sarkıntılık teşkil eden hareketlere muhatap olanların rıza göstermesi gerekir. Kanaatimizce temyiz kudretine sahip kişilere, onların muvafakati ile gerçekleştirilen söz atma ve sarkıntılık fiilleri suç teşkil etmez.

4- Söz atma suçu sadece edep ve iffete aykırı sözlü saldırılarla işlenebilir. Sözlü saldırının içeriği de önemlidir. Yargıtay'ın cinsel ilişki tekليفini sarkıntılık sayan kararında olduğu gibi, sözlü saldırılar cinsel tatmin istemini ifade etmemelidir. Sözlü saldırılar ani ve münferit olmalıdır. Bu nedenle tevali eden sırnaşıkça hal alan sözlü saldırılar sarkıntılık suçunu oluşturacaktır. Ancak buradaki sırnaşıklık araya zaman fasılası girdikten sonra gerçekleştirilen sözlü saldırıları kapsamamaktır. Bu bakımdan örneğin birer gün arayla ika edilen sözlü saldırıların sırnaşıkça bir hal aldığı gerekçesiyle sarkıntılık sayılıp söz atmada müteselsil suç hükümlerinin uygulanmamasını yerinde bul-

mamaktayız. Sözlü saldırılarla birlikte gerçekleştirilen diğer maddi hareketler söz konusuysa, örneğin mağdura karşı gül koklamak, omzuna el atmak gibi, sarkıntılık suçu oluşur ve böyle hallerde söz atmalar sarkıntılık suçunun unsurlarına dahil olduğundan ayrıca söz atmadan hüküm kurulmaz.

Sarkıntılık belli bir kimsenin edep ve iffetini ihlal eden söz atmaya nazaran daha ağır şehvi hareketlerden oluşmaktadır. Sarkıntılık ırza tasaddi boyutuna varmayan vücuda teması gerektiren hareketlerle işlenebilir. Ancak vücuda temas şart değildir. Sözlü, yazılı ve vücuda temas dışındaki diğer hareketlerle sarkıntılık teşkil eden hareketler gerçekleştirilebilir. Örneğin belli bir kimseye karşı gül koklamak, ıslık çalmak sözlü olmayan vücuda temas dışındaki hareketlerle gerçekleştirilen sarkıntılıktır.

Gerek söz atma, gerekse sarkıntılık serbest hareketli bir suçtur. Bu bakımdan söz atma ve sarkıntılık sayılacak hareketleri önceden tayin etmek mümkün değildir.

5- Söz atma ve sarkıntılık kasten işlenebilen suçlardandır. Bu suçların niteliği ve düzenlendiği yer failin şehvet duygusu ile hareket etmesini de gerektirir. Buna göre şehvet hissiyle hareket edecek ve söz atma ve sarkıntılık teşkil eden hareketleri bilerek ve isteyerek yapacaktır. Ancak bu şekilde söz atma ve sarkıntılık fiilleri benzeri hareketlerle işlenebilen sövme, hakaret ve tehdit gibi suçlardan ayrılabilir.

6- Şekli suçlardan olan söz atma ve sarkıntılık tam teşebbüse müsait değildir. İcra hareketlerinin kısımlara bölünebildiği hallerde eksik teşebbüs söz konusu olabilir. Bu suçlar iştirak bakımından özellik arz etmemektedir. İştirakin her şekli düşünülebilir.

7- Doktrinde söz atma ve sarkıntılık fiillerinin esasında alenen haysızca hareketlerde bulunmak suçu kapsamında cezalandırılabilenken, kanun koyucunun bu tür fiilleri daha ağır cezalandırmak amacıyla söz atma ve sarkıntılık suçlarını ayrıca ihdas ettiğini söylenmektedir¹⁷⁹. Kanaatimizce söz atma ve sarkıntılık fiillerinin kanunumuzda ayrıca düzenlenmesinin nedeni, bu hareketlere maruz kalan bireyin ar ve haya duygularını ihlal etmesidir. Bu nedenle Kanun koyucu

¹⁷⁹ Aynı yönde bkz: DÖNMEZER (dn. 1), 161.

kamunun edep ve iffet duygusunu koruyan alenen hayasızca hareketlere nazaran doğrudan bireyin cinsel tamlığını, ar ve haya duygusunu ilgilendiren bu fiilleri ayrıca düzenlemiştir. Söz atma ve sarkıntılık suçları 1997 TCK. Tasarısında (m. 317/I, II) da yer almaktadır. Doğrudan bireyin cinsel tamlığı, ar ve haya duygusunu ilgilendiren bu tür fiilleri alenen hayasızca hareketlerden ayrı olarak cezalandıran Kanunumuzdaki ve Tasarıdaki düzenlemeyi yerinde bulmaktayız.